Univerzita Palackého
v Olomouci

ATLAS NÁŘEČÍ ČESKÉHO JAZYKA

KRÁCENÍ VOKÁLŮ

OLOMOUC 2020

Název Atlas nářečí českého jazyka – krácení vokálů

Autoři PhDr. Martina Ireinová, Ph.D. [1]
prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc. [2]
Mgr. Marek Pospíšil [2]
Mgr. Jakub Koníček [2]
RNDr. Alena Vondráková, Ph.D., LL.M. [2]

[1] Dialektologické oddělení, Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky, v. v. i.
[2] Katedra geoinformatiky, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Atlas vznikl na základě řešení projektu č. DG20P02OVV029
„Nářečí českého jazyka interaktivně. Dokumentace a zpřístupnění mizejícího jazykového dědictví jako nedílné součásti regionálních identit“.
Poskytovatel podpory Ministerstvo kultury, Program NAKI II.

V atlase byla použita data, která poskytuje výzkumná infrastruktura LINDAT/CLARIAH-CZ (*https://lindat.cz*)
podporovaná Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (projekt č. LM2018101).

Recenzenti Mgr. Pavel Sedlák, Ph.D. (Univerzita Pardubice)
PhDr. Jan Balhar, CSc. (emeritní pracovník Ústavu pro jazyk český AV ČR)

Vydala a vytiskla Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc,
pro Katedru geoinformatiky jako její 90. publikaci.

Ediční řada M·A·P·S· (Maps and Atlas Product Series), Num. 18

1. vydání
© Univerzita Palackého v Olomouci, 2020

Neoprávněné užití tohoto díla je porušením autorských práv
a může zakládat občanskoprávní, správněprávní, popř. trestněprávní odpovědnost.

ISBN 978-80-244-5846-5
VUP 2020/0433

ÚVODNÍ SLOVO



Atlas, který právě držíte v ruce, vznikl v době, která se zdá být pro publikaci tohoto typu velmi příhodná. Příhodná je z hlediska široké uživatelské veřejnosti, protože běžní uživatelé jazyka se stále velmi živě zajímají o problematiku nářečí a šířeji řečeno o všechny oblasti jazyka a jeho žánry, ve kterých se uplatňuje jiný než spisovný jazyk. „Jak se kde mluví" je oblíbené konverzační téma na nejrůznějších společenských setkáních a bývá často spojeno s veselou diskusí o tom, odkud kdo pochází, jak se v místě jeho původu nebo bydliště mluví, jaké jazykové prostředky dotyčný nebo jeho blízcí používají apod. Příhodná je doba pro vydání atlasu také proto, že už dlouho pozorujeme postupné mizení nářečí, a tak jejich poznání a uchovávání poznatků o nich je rok od roku potřebnější a cennější z hlediska zachování kulturní a historické paměti národa. A konečně je tu důvod vědecký. Brněnští dialektologové z Ústavu pro jazyk český završili významnou fázi svých výzkumů už jedním ceněným dílem, Českým jazykovým atlasem, a svoje poznatky nyní mohou dále prohlubovat a prezentovat je ještě plastičtěji v moderní, interaktivní a prostorově neomezené elektronické formě.

Tento atlas je slibnou předzvěstí nové elektronické podoby a své si v něm jistě najdou laici i odborníci. Laik na první pohled ocení instruktivní a intuitivní grafické ztvárnění prezentovaných map a výkladů. Pro jakoukoli diskusi o tom, jak se kde mluví, jsou velmi cenné úvodní výklady o výzkumech nářečí, výzkumných lokalitách a rozdělení nářečních oblastí, vše pojato velmi moderně, s popisky a srozumitelnými vysvětlivkami „Jak atlas číst", což je v obdobných zdrojích poučení o jazyce dnes už téměř samozřejmostí. Mimo jiné tyto úvodní výklady pomohou vyvarovat se mnoha mýtů a zjednodušených představ o územním rozrůznění češtiny, třeba unáhlených tvrzení, že když někdo něco zaslechl opakovaně na Mostecku, jde jistě o prvek místního nářečí. Při studiu map hláskových variant je třeba ocenit, jaké bohatství informací se uživateli nabízí na jednom místě, bez nutnosti listovat nebo konfrontovat údaje z různých zdrojů. Vnímavý uživatel si pak nad dílem uvědomí, jak složité a bohaté je rozrůznění našeho jazyka, tedy že se územně liší hláskové varianty téhož slova, liší se jejich užití v různých pádech atd. A to se tento atlas zaměřuje jen na malý vzorek shromážděných poznatků. Laik i odborník však dozajista vytuší, kolik poctivé vědecké práce je v něm uloženo. Věřím, že pro své kvality si nová prezentace dialektologických poznatků najde široké a vděčné publikum.

PhDr. Martin Prošek, Ph.D.
ředitel Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

NÁŘEČÍ ČESKÉHO JAZYKA INTERAKTIVNĚ

DOKUMENTACE A ZPŘÍSTUPNĚNÍ MIZEJÍCÍHO JAZYKOVÉHO DĚDICTVÍ JAKO NEDÍLNÉ SOUČÁSTI REGIONÁLNÍCH IDENTIT

Tradiční teritoriální dialekty postupně mizí, nářeční rozdíly se stírají, nářeční slova zanikají. Ustupování tradičních nářečí není jevem až současné doby, datuje se již od středověku, už Jan Hus se vyjadřoval k šíření cizích, zejména německých slov v běžné slovní zásobě, Pražany kritizoval za nedbalou výslovnost tvrdého *y* apod. Soustavněji se konstatování o pozvolném zanikání nářečí objevují od počátku 19. století, někteří badatelé se dokonce domnívali, že během 19. století nářečí zaniknou.

V souvislosti se změnami způsobu života sice mnoho nářečních slov již zmizelo a další postupně mizí a v gramatické rovině se nářeční hlásky a tvary nahrazují nadnářečními či spisovnými, ale doklady o nářečních rozdílech nacházíme i během současných nářečních výzkumů, některá slova a tvary jsou stále živou součástí běžně mluveného jazyka. Setkáváme se však se zcela rozdílnou generační znalostí nářečí a schopností je aktivně užívat v každodenní komunikaci. To, co je ještě pro některé rodilé mluvčí nejstarší generace přirozené, tedy užívání nářečí v soukromém styku se svým nejbližším okolím, to už je pro mladou generaci mnohdy neznámým světem.

Jazyk patří k historii národa, k jeho kulturnímu dědictví, odráží se v něm poměry, v nichž naši předkové žili, jak smýšleli a vnímali svět kolem sebe. Mizející nářeční jevy, zejména gramatické, dokumentuje i společný dialektologicko-geoinformatický projekt. V jeho rámci vzniká mapová a multimediální prezentace vybraných nářečních jevů a komplex veřejně dostupných nástrojů pro pořizování a organizaci nářečních dat; projekt vytvoří dva univerzální otevřené nástroje, webový nářeční geoportál a dvě databáze. Tyto interaktivní nástroje nejenže umožní intuitivním a zcela inovativním způsobem zpřístupnit výsledky dialektologických výzkumů Ústavu pro jazyk český AV ČR, ale všem dialektologům také urychlí a usnadní naléhavý úkol zdokumentovat kvapně mizející nářečí. Nástrojový komplex revolučním způsobem zjednoduší práci s mnoharozměrnými nářečními gramatickými daty a umožní spolupráci dialektologů na záchraně a zachování jazykového dědictví pro příští generace.

Na projektu spolupracují odborníci dialektologického oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., v Brně a Katedry geoinformatiky Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Poskytovatelem podpory je Ministerstvo kultury v rámci programu NAKI II.

Podrobnější informace jsou dostupné na *www.geoinformatics.upol.cz/app/nareci.*







OBSAH

VÝZKUM NÁŘEČÍ 6
ČESKÝ JAZYKOVÝ ATLAS 7
JAK ČÍST ATLAS 8
ODDÍL I – PROSTOROVÉ ROZMÍSTĚNÍ HLÁSKOVÝCH VARIANT 11
HRÁCH 12
PLÁČ 14
SÁNĚ 16
KLÁDA 18
SKÁLA 20
KRÁVA 22
SNÍH 24
VÍTR 26
KŘÍDA 28
LÉTO 30
LÉTA 32
JMÉNO 34
PÉRO 36
SÍLA 38
HROUDA 40
NÉST 42
ODDÍL II – TYPY A REGIONY 45
TYPOLOGIE KRÁCENÍ VOKÁLŮ 46
TYPY KRÁCENÍ VOKÁLŮ 47
REGIONALIZACE KRÁCENÍ VOKÁLŮ 48
REGIONY KRÁCENÍ VOKÁLŮ 49
ZÁVĚR 50
LITERATURA 51
REJSTŘÍK 52
EDIČNÍ ŘADA M·A·P·S· 53
DIALEKTOLOGICKÉ ODDĚLENÍ ÚSTAVU PRO JAZYK ČESKÝ 54
KATEDRA GEOINFORMATIKY 55

VÝZKUM NÁŘEČÍ

Vědní disciplína zkoumající nářečí neboli dialekty se nazývá **dialektologie**. Nářečí lze definovat jako tradiční teritoriální národní útvar národního jazyka, který je vymezen v geografickém prostoru. Samotná nářečí jsou tvořena vztahy k jiným dialektům a k národnímu jazyku (Kloferová, 2017b).

V dialektologii se uplatňuje tzv. **jazykový zeměpis**, jenž se zabývá územní diferenciací lingvistických jevů, tj. výzkumem rozdílů studovaných nářečí a jejich prostorového rozšíření. Výsledkem jsou jazykové mapy a jazykové atlasy, které lze považovat za komplexní výpověď o nářeční situaci na daném území (Kloferová, 2017c). Ty v současné době vznikají po celém světě s rozsahem mapování od lokálních dialektů až po jazykové rodiny.

Soustavný výzkum nářečí českého jazyka byl zahájen po druhé světové válce. Do této doby byly na českém území prováděny méně komplexní výzkumy, které však posloužily jako odrazový můstek pro další práce, včetně tvorby *Českého jazykového atlasu* (Kloferová, 2007). Jako příklad lze uvést práci *Základové dialektologie československé* od A. V. Šembery z roku 1864, jež je považována za zakladatelské dílo české dialektologie. V roce 1894 vytvořil V. J. Dušek pro Národopisnou výstavu československou *Dialektickou mapu Čech*, jež už měla jazykovězeměpisný charakter (Balhar, Jančák et al., 2018).

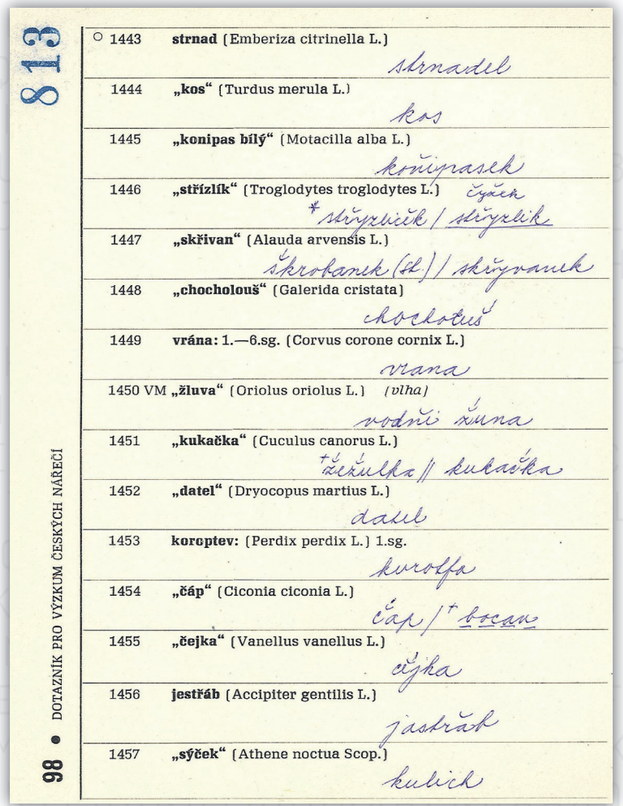
Systematický jazykovězeměpisný výzkum českých nářečí započal v Čechách v roce 1947 v Ústavu pro jazyk český, založeném v roce 1946. Na Moravě se výzkum rozvinul především po vzniku dialektologického oddělení ÚJČ v Brně (1952). Průzkumy prováděné nejprve korespondenční metodou posloužily dialektologům jako počáteční přehled prostorového stavu nářečí českého jazyka. Dotazníky byly zaslány do každé obce, v níž se nacházela škola (Kloferová, 2007). Než se však přistoupilo k samotnému terénnímu průzkumu, museli pražští a brněnští dialektologové vyřešit základní otázky týkající se vzniku každého jazykového atlasu, mezi něž patřily způsob samotného terénního výzkumu, určení sítě zkoumaných bodů či sestavení speciálního dotazníku, jež by postihoval rozdíly ve všech rovinách jazykového systému. Jako hlavní cíl bylo stanoveno podání synchronního obrazu stavu českých nářečí v době šetření, jehož výsledkem se měl stát *Český jazykový atlas* (Balhar, Jančák et al., 2018).

I po dokončení *Českého jazykového atlasu* stále probíhá dialektologický výzkum na území České republiky. Kromě studia tradičních nářečí se dialektologické oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR zabývá také problematikou běžné mluvy ve městech i v pohraničí. Mezi současné projekty dialektologického oddělení patří např. *Slovník nářečí českého jazyka*, jehož cílem je představit komplexní pohled na slovní zásobu českých dialektů (Ireinová, Konečná, 2015, 2016).

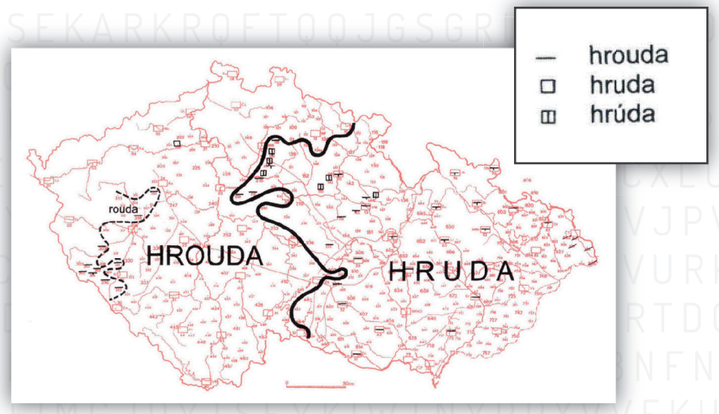
Pro prostorový výzkum dialektů jsou v rámci jazykového zeměpisu uplatňovány tzv. **jazykovězeměpisné metody**. Definovány jsou celkem tři skupiny těchto metod, a to metody sběru jazykového materiálu, kartografické metody a výkladové metody (Kloferová, 2017d).
Metody sběru jazykového materiálu se dělí na zvukové zaznamenávání spontánních mluvených projevů včetně textového přepisu a explorační metody. Při nich jsou využívány specializované dotazníky, které jsou vyplňovány dialektologem (tzv. explorátorem) přímo v terénu, a to na základě rozhovoru s nářečním mluvčím (tzv. informátorem). Dalším způsobem použití dotazníků je jejich zaslání nedialektologickým explorátorům, kteří po provedení výzkumu vrací dotazníky zpět dialektologům. Takovými explorátory mohou být např. učitelé (Kloferová, 2017d). Obě uvedené metody mají své výhody i nevýhody. U přímého výzkumu je výhodou jistota správného zápisu jednotlivých jevů, nevýhodou však může být časová náročnost při sbírání materiálů na území celého státu. U nepřímého výzkumu tato nevýhoda částečně odpadá, nicméně možnost chybného zápisu výsledků je vyšší.

Kartografické jazykovězeměpisné metody slouží k zobrazování jazykových jevů do map (Kloferová, 2017d). Základem je síť lokalit (obcí, popř. též měst), ve kterých proběhl výzkum. Výsledky výzkumu mohou být k příslušným lokalitám zaznamenávány třemi způsoby. Prvním je zapsání vyskytujícího se jevu pomocí textových nápisů, tato metoda byla využívána zejména v počátcích jazykového zeměpisu. Další technikou je užití speciálních znaků, kdy jsou jednotlivé jevy znázorňovány na základě vytvořeného znakového klíče sestaveného z geometrických útvarů. Poslední kartografickou metodou je použití areálového zobrazení k vymezení oblastí s výskytem daného jazykového jevu. Existuje několik způsobů, kterými lze areály zobrazit, např. pomocí šraf nebo tzv. **izoglos**, tj. čar, ohraničujících areál, v němž se vyskytuje daný jazykový jev (Kloferová, 2017d).

Výkladové jazykovězeměpisné metody vycházejí ze zobrazení jazykového jevu na mapě. Základním principem těchto postupů je zkoumání prostorového rozšíření hlásek, morfologických a slovotvorných předpon, přípon apod., či hledání motivací pro pojmenování a tvorbu daných slov. Při použití této metody je základním předpokladem přihlédnutí k jazykovým, historickým, etnografickým a jiným souvislostem (Kloferová, 2017d).



Nářeční dotazník



Analytická nářeční mapa s legendou z 5. dílu Českého jazykového atlasu

ČESKÝ JAZYKOVÝ ATLAS

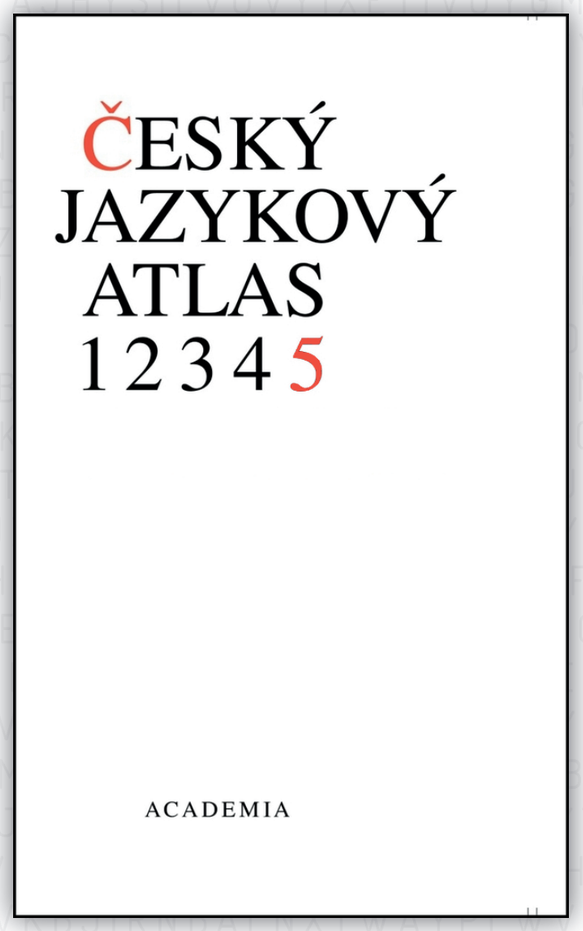
Významným dílem české dialektologie je ***Český jazykový atlas*** (dále ČJA). Jedná se o první úplný obraz územního rozrůznění našeho národního jazyka, což z něj dělá jediné dílo svého rozsahu, které vzniklo v České republice.

ČJA se kromě detailního popisu nářeční situace, tj. rozlišení území na menší i větší nářeční či oblastní celky a nalezení vztahů mezi nimi, vyznačuje jako významný materiál s vysokou informační hodnotou pro studium vzájemných vztahů. Příkladem může být celkový vztah mezi vývojem jazyka a společnosti (Kloferová, 2012). Přispět může také k poznání sociálního a kulturního vývoje národní společnosti (Balhar, Jančák et al., 2018). Atlas se skládá celkem ze **šesti dílů**, které vycházely v letech 1992 až 2011. V roce 2012 se první dva díly dočkaly též elektronického, opraveného a doplněného vydání, v následujících letech byly v PDF verzi (*https://cja.ujc.cas.cz/*) publikovány také ostatní díly. Od roku 2018 vzniká HTML verze (*https://cja.ujc.cas.cz/e-cja/*). Vedoucími autorských skupin byli Jan Balhar a Pavel Jančák, s nimiž v úvodních fázích výzkumu spolupracovalo množství vyškolených dialektologů. Výzkumu se zúčastnilo celkem 4 364 informátorů z venkovských lokalit a 1 032 z městských. Věk informátorů se pohyboval v rozmezí 65 až 75 lety, ve městech byla tato demografická skupina doplněna výzkumem mladší generace ve věku mezi 14 a 15 lety.

ČJA je založen na výsledcích **terénního výzkumu** konaného ve venkovských lokalitách v letech 1964 až 1972 a ve městech v letech 1973 až 1976. Tento výzkum probíhal na základě *Dotazníku pro výzkum českých nářečí*, který byl sestaven v letech 1964 až 1965. Byl vytvořen tak, aby rovnoměrně zastupoval všechny jazykové formy. Samotný dotazník obsahující 2 649 položek byl rozdělen do dvou oddílů. První díl se zabýval lexikální a slovotvornou problematikou, v druhé části byla pozornost věnována syntaxi a gramatice. Pomocí tohoto dotazníku probíhal výzkum jak ve venkovských lokalitách, tak ve městech, nicméně zde nebyly zkoumány lexikální položky typické pro venkovské prostředí. Dodatečně byl vytvořen také dotazník specializovaný na městskou mluvu.

Terénní šetření se uskutečnilo ve 420 vnitrozemských venkovských obcích, z toho 223 se nacházelo v Čechách a 197 na Moravě a ve Slezsku. Výzkum dále proběhl v 57 městech, z nichž 30 se vyskytovalo v Čechách a 27 na Moravě a ve Slezsku. Výběr venkovských lokalit stál na základě několika kritérií, mezi něž patřila velikost obce s preferencí obcí menší velikosti. Dalším kritériem byla historie obce a její umístění, kdy byly vybírány obce založené ve středověku a nacházející se mimo hlavní komunikace. Hustota vybraných obcí není stejná na celém řešeném území, v prostředí s větším nářečním rozrůzněním byla zvolena hustota vyšší, naopak s menšími rozdíly byly zvoleny obce v menší hustotě. V pohraničních oblastech, kam po odsunu německy mluvícího obyvatelstva přicházeli nářečně (popř. jazykově) různorodí mluvčí, probíhal nářeční výzkum pouze u mladé městské generace, která se zde již narodila a vytvořila si svůj jazykový úzus. Průzkum neprobíhal pouze na území České republiky, do sítě zkoumaných lokalit bylo zařazeno také několik obcí v Polsku, např. v Kladsku či v bývalém opavském Slezsku, dále několik obcí v Rumunsku a bývalé Jugoslávii, jednalo se o obce se starým českým osídlením.

Obsahem prvních tří dílů ČJA je **nářeční slovní zásoba**. Jednotlivé zkoumané položky jsou rozděleny do tematických kategorií, např. zahrada, krajina, člověk či zemědělské nářadí. Pro popsání rozdílů v oblasti nářeční slovní zásoby byla vybrána skupina reprezentativních slov. Jejich výběr se opíral o výsledky předběžného orientačního mapování, ve kterém byla pozornost věnována zejména variantám týkajícím se celého jazykového území (Balhar, Jančák et al., 2018). Čtvrtý díl se zaměřuje na **nářeční tvarosloví**, tj. rozdíly v gramatických formách ohebných slov. Je rozdělen do kategorií podle jednotlivých slovních druhů. Pátý díl je složen z několika částí, z nichž nejobsáhlejší se věnuje **hláskosloví**. Oproti jiným jazykovým atlasům se ČJA zabývá také městskou mluvou. Významnou částí atlasu jsou **tzv. svazky izoglos**, díky kterým je možné zjistit nové poznatky ohledně vztahů mezi zkoumanými jevy (Kloferová, 2003). Posledním dílem jsou takzvané *Dodatky*, které lze označit za shrnující práci celého výzkumu. Je možné zde nalézt např. charakteristiky zkoumaných obcí, ukázky nářečních promluv v textovém i audio formátu či kompletní bibliografii české dialektologie od roku 1968. Celkem se v ČJA vyskytuje téměř **1 600 map** a 25 000 jazykových dokladů (Balhar, Jančák et al., 2018).



Český jazykový atlas, 5. díl (Balhar et al. 2005)

Rozlišeny jsou čtyři druhy nářečních map – (i) základní mapy znázorňující zkoumané území na celé stránce, (ii) mapy celého zkoumaného území na polovině strany (tento formát je použit, je-li obraz na mapě jednodušší), (iii) půlstránkové mapové výseče s moravskou a slezskou situací, (iv) tzv. svodné mapy izoglosové, na nichž jsou izoglosou zakresleny dvojčlenné, ostře vymezené protiklady vytvořené zjištěnými ekvivalenty (Balhar, Jančák et al., 2018). Všechny mapy jsou doplněny o komentáře, jejichž úkolem je poskytnout stručný výklad o mapě, upozornit na základní mapované jevy a začlenit sledovaný jev do širších souvislostí v rámci češtiny a západoslovanských jazyků, jsou zde popsány také údaje, které nemohly být zmapovány. Pro reprezentaci zkoumaných jevů bylo zvoleno areálové členění nářeční slovní zásoby, kde jsou jednotlivé varianty agregovány z bodových prvků do areálů, které jsou odděleny izoglosou. Každý areál je také doplněn popiskem dané varianty. Metoda je doplněna značkami, které vyjadřují nesystematický výskyt sledované varianty. Specifičnost ČJA spočívá hned v několika hlediscích. Jedním z nich je vysoká věrohodnost materiálu, který byl nashromážděn prací terénních explorátorů dialektologických oddělení Ústavu pro jazyk český v Praze a v Brně. Jako jeden z mála celonárodních atlasů se také zabývá nářeční situací v českých emigrantských osadách v Evropě (Kloferová, 2012). Součástí ČJA (svazek *Dodatky*) jsou též zvukové nahrávky jednotlivých nářečí a jejich dialektologický přepis.

JAK ČÍST ATLAS

ANALYTICKÉ MAPY

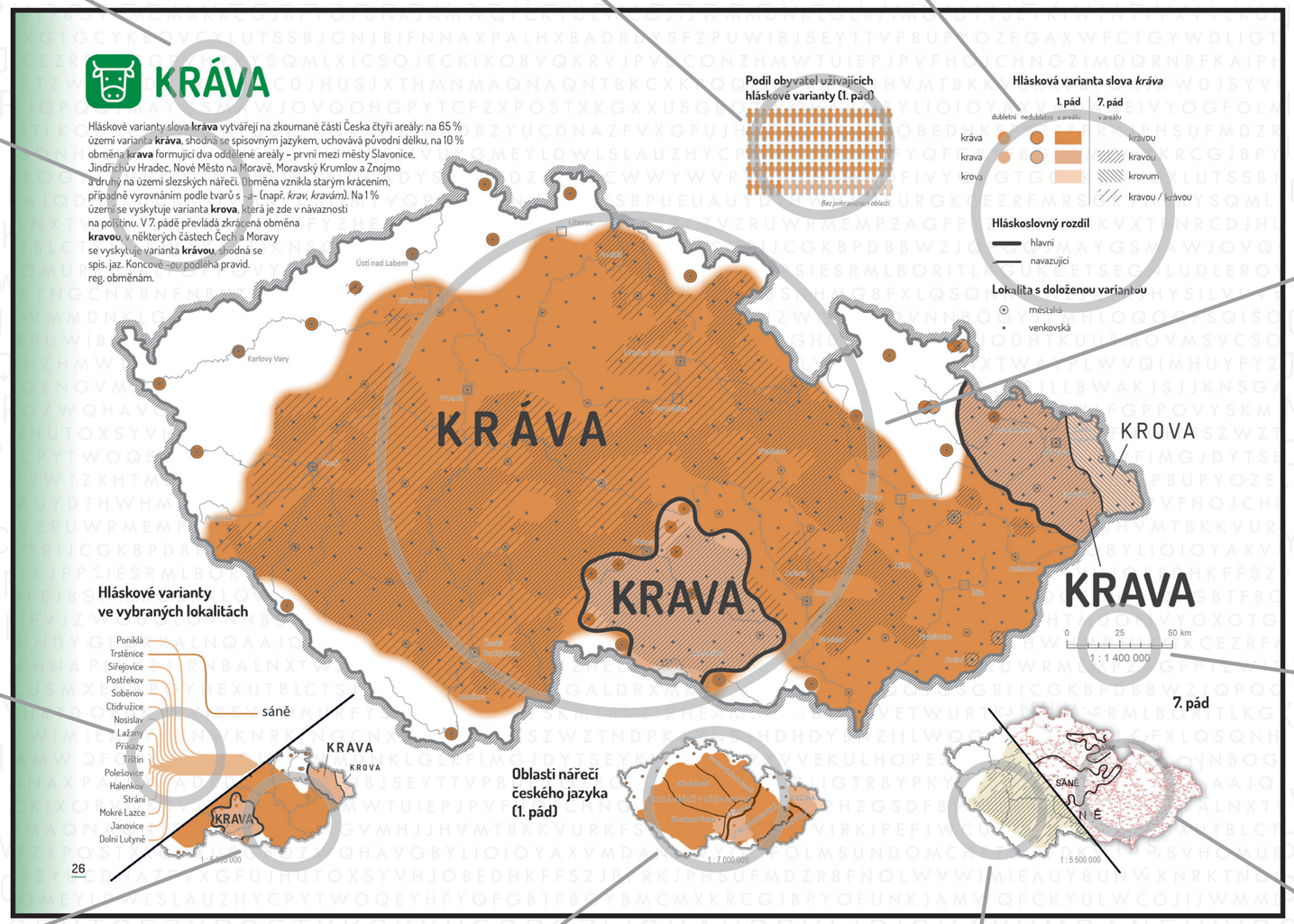
Název mapy
Mapy mají své jedinečné pojmenování dle zkoumaného slova a piktogram vyjadřující jeho význam.

Textové pole
Stručná interpretace hláskových variant, jejich původu a případná specifika dialektologického výzkumu slova (podrobný výklad viz 5. díl ČJA).

Dendrogram vyzkoumaných variant ve vybraných lokalitách
Alternativní prvek mapy 1. pádu. Diagram zobrazuje vybrané lokality tak, aby zastupovaly nářeční typy nebo podskupiny: Poniklá (typ podkrkonošský), Trstěnice (typ litomyšlský/petácký), Sířejovice (typ lounsko-litoměřický), Postřekov (typ chodský/domažlický), Soběnov (typ doudlebský), Ctidružice (typ znojemský), Nosislav (typ židlochovický), Lažany (typ horský), Příkazy (centrální středomoravská podskupina), Tištín (typ čuhácký), Polešovice (typ dolský), Halenkov (valašská podskupina), Strání (typ kopaničářský), Mokré Lazce (opavská podskupina), Janovice (ostravská podskupina), Dolní Lutyně (přechodová nářečí česko-polská). Lokality jsou seřazeny podle oblastí nářečí českého jazyka.

Diagram podílu obyvatel užívajících hláskové varianty
Každá postava zastupuje 1 % obyvatel, varianty jsou vyjádřeny pomocí barvy v legendě. V diagramu jsou sledovány pouze varianty v 1. pádě. Data o obyvatelstvu vycházejí ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

Legenda hlavní mapy
Skládá se ze tří částí: 1. rozšíření hláskoslovných variant, ve kterém je zobrazen 1. pád, jenž je vyjádřen barevnými plochami a bodovými znaky; 2. některé mapy jsou doplněny také znaky pro další mapovaný pád, jenž je zobrazen pomocí šraf; 3. hláskoslovné rozdíly vyjádřené pomocí izoglos, znaky pro lokality s doloženou variantou. Legenda se vztahuje i k mapám 1. a doplňujícího pádu.



Hlavní analytická mapa
Znázorňuje výsledky výzkumu hláskových variant slova pomocí barevně odlišených areálů ohraničených izoglosami.
Doplňujícími prvky jsou bodové znaky přesahů hláskových variant. Tyto prvky jsou rozděleny na dva typy:

- dubletní – v dané lokalitě byla zaznamenána jak varianta vyznačená pomocí bodového prvku, tak i varianta vyjádřená barvou areálu,
- nedubletní – v dané lokalitě byla zaznamenána pouze varianta vyjádřená pomocí bodového prvku.

Dále jsou barevně rozlišené areály doplněny popisy hláskových variant. V některých mapách se vyskytují také areály tvořené šrafami, které znázorňují hláskové varianty v jiném než 1. pádě.

Měřítko hlavní mapy

Původní mapa z ČJA
Pro porovnání je na vybraných mapových listech zobrazena původní mapa z *Českého jazykového atlasu*. Mapa bez legendy je umístěna v pravém dolním rohu mapového listu v měřítku 1 : 7 000 000.
Tento prvek je vzájemně alternativní s mapou doplňujícího pádu v závislosti na počtu znázorněných pádů v hlavní analytické mapě.

Mapa 1. pádu
Doplňující mapa s výsledky výzkumu sledovaného slova v 1. pádě, vyjádřené pomocí barevně odlišených areálů a izoglos. Mapa je v měřítku 1 : 5 500 000.

Mapa oblastí nářečí českého jazyka
Mapa zobrazuje nářeční oblasti českého jazyka a slouží k porovnání výsledků mapování řešeného slova v 1. pádě s vymezením nářečních oblastí. Mapa je v měřítku 1 : 7 000 000.

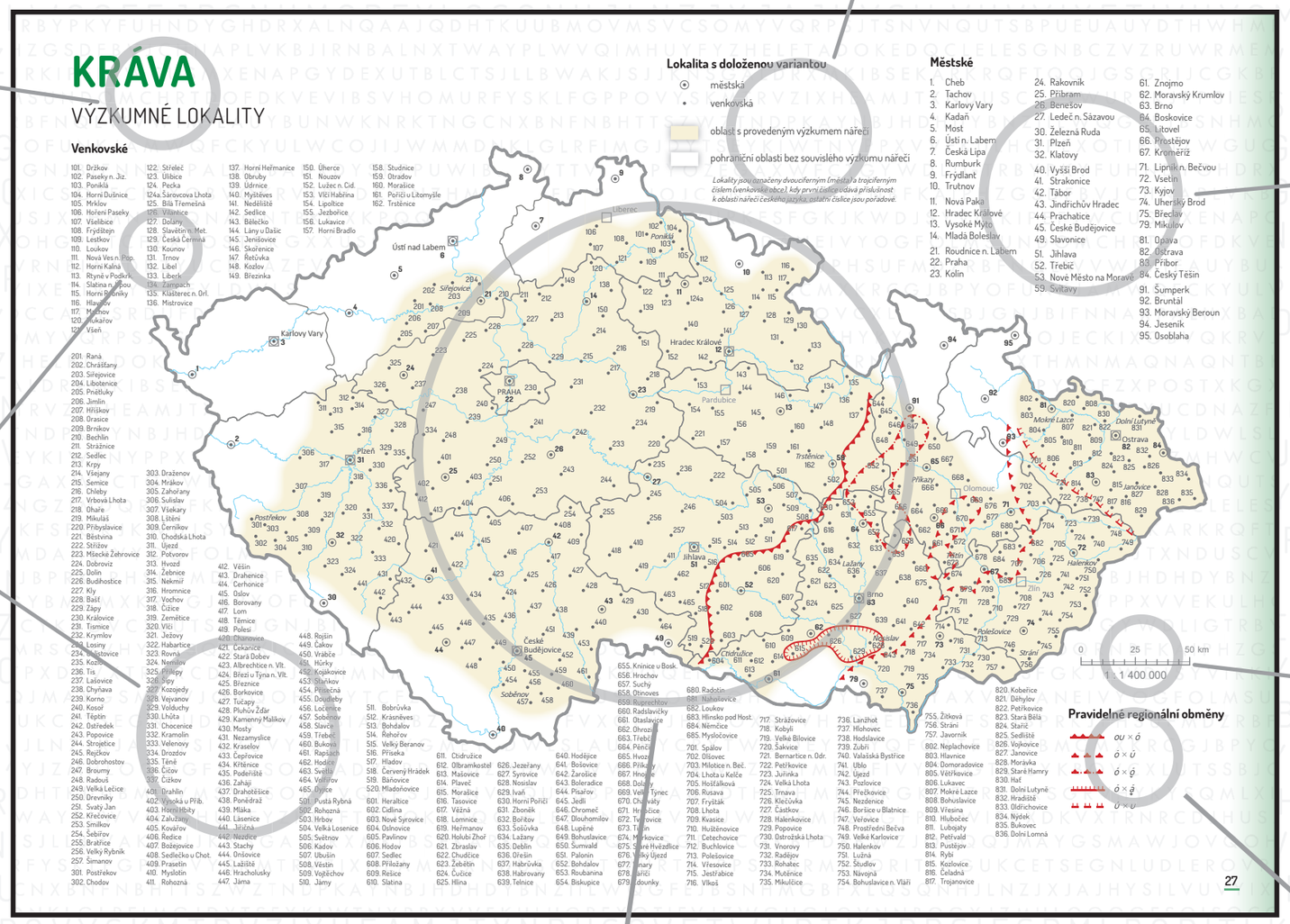
Mapa doplňujícího pádu
Výsledky výzkumu zkoumaného slova v jiném než 1. pádě vyjádřené pomocí šraf. V mapě jsou znaky z legendy hlavní mapy. Tento prvek je vzájemně alternativní s původní mapou z ČJA v závislosti na počtu znázorněných pádů v hlavní analytické mapě.

JAK ČÍST ATLAS

MAPY VÝZKUMNÝCH LOKALIT

Legenda hlavní mapy
Obsahuje znaky pro lokality, ve kterých byla zaznamenána varianta řešeného slova, a znak pro pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí.

Název mapy
Odpovídá názvu analytické nářeční mapy.



Seznam venkovských lokalit
Uvádí názvy všech venkovských lokalit, ve kterých proběhl dialektologický výzkum pro řešené slovo. Lokality jsou číslovány a seřazeny do skupin podle oblastí nářečí českého jazyka.

Seznam městských lokalit
Uvádí názvy všech městských lokalit, ve kterých proběhl dialektologický výzkum pro řešené slovo. Lokality jsou číslovány a seřazeny do skupin podle oblastí nářečí českého jazyka. Specifické jsou městské lokality v pohraničních oblastech. Pokud výzkum slova v městských lokalitách neprobíhal, není tento kompoziční prvek vykreslen.

Měřítko hlavní mapy

Hlavní mapa výzkumných lokalit
Zobrazuje umístění výzkumných lokalit, ve kterých proběhl dialektologický výzkum pro řešené slovo. Každá lokalita je označena číselným kódem, který odkazuje na seznam venkovských nebo městských lokalit.

Pravidelné regionální obměny
U některých slov se v hlavním mapovém poli nacházejí hranice pravidelných regionálních obměn.

JAK ČÍST ATLAS

ZNAKOVÝ KLÍČ A LEGENDY

Mapy v tomto atlase byly vytvořeny v rámci diplomové práce *Kartografická syntéza vybraných témat mluveného nespisovného jazyka na území Česka*. Cílem atlasu je znázornit rozšíření hláskových variant vybraných slov v novém kartografickém stylu a prezentovat syntézu sestávající z typizace a regionalizace. V atlase bylo zpracováno 16 slov z 5. dílu *Českého jazykového atlasu* (dále ČJA) a do syntézy z nich vstoupilo 12 vybraných. Tato slova byla zvolena podle předem určených kritérií, konzultovaných s dialektologickým oddělením Ústavu pro jazyk český AV ČR v Brně. Nářeční mapy slov vybraných z ČJA byly vektorizovány pomocí GIS do formátu, který umožňoval jejich další zpracování. Výsledkem je 16 analytických nářečních map v novém znakovém klíči. Pro každou mapu byla vytvořena také mapa výzkumných lokalit, která zobrazuje lokality s provedeným dialektologickým výzkumem pro dané slovo. Atlas je rozdělen do dvou hlavních oddílů. V prvním jsou analytické nářeční mapy vzniklé kartografickým přepracováním map z ČJA a doplněné o další infografické prvky. Druhý oddíl se věnuje kartografické syntéze, ze které vznikly dvě syntetické nářeční mapy – mapa typů krácení vokálů a mapa regionů krácení vokálů.

Jak číst atlas

V první části atlasu je zpracováno 16 slov, každému slovu je věnována dvoustrana: na levé straně je hlavní mapový list s výsledky dialektologického výzkumu, na pravé straně je mapa výzkumných lokalit společně s jejich číselným seznamem. Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové. Specifické číslování mají městské lokality v pohraničí – jednociferné nebo dvouciferné končící nulou či devítkou nebo začínající devítkou. V těchto lokalitách došlo po druhé světové válce k výměně velkého procenta obyvatelstva: k odsunu Němců a příchodu obyvatel z jiných nářečních oblastí, stejně tomu bylo i ve městě Svitavy (59). Pokud jsou pro dané slovo platné tzv. pravidelné regionální obměny, jsou vykresleny v mapě lokalit. Jsou tak označovány hláskové protiklady typické pro danou oblast, které nemohly být vzhledem k zachování přehlednosti zakresleny do hlavní mapy.

Výslovnost

o̯ – širší výslovnost hlásky *o*

ó̯ – širší výslovnost hlásky *ó*

e̯ – širší výslovnost hlásky *e*

ɬ – tvrdé *l*

u̯ – tzv. obalované *l*

ś, ź – palatální sykavky

s’, z’ – palatalizované sykavky

ć, dź – palatální polosykavky

c’, dz’ – palatalizované polosykavky

á̯ – labializované *á*

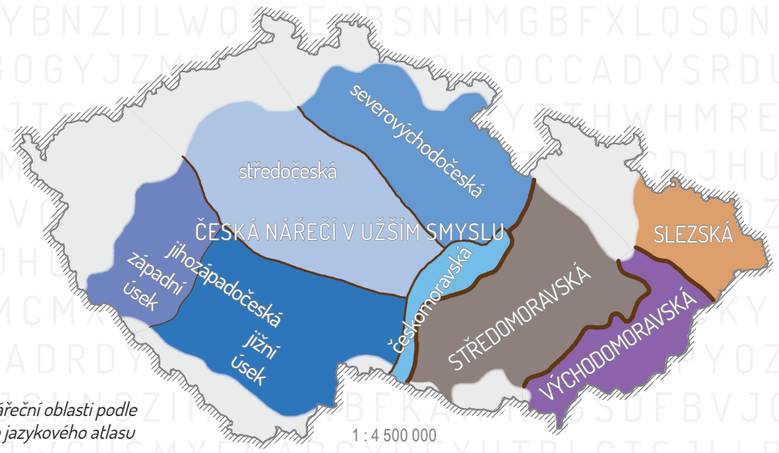
m’ – měkká retnice

p’ – měkká retnice

v’ – měkká retnice

Číslování obcí

- 1x/1xx – severovýchodočeská nářečí
- 2x/2xx – středočeská nářečí
- 3x/3xx – západní úsek jihozápadočeských nářečí
- 4x/4xx – jižní úsek jihozápadočeských nářečí
- 5x/5xx – českomoravská nářečí
- 6x/6xx – středomoravská nářečí
- 7x/7xx – východomoravská nářečí
- 8x/8xx – slezská nářečí



Nářeční oblasti podle Českého jazykového atlasu

1 : 4 500 000

Legenda hlavních analytických nářečních map

Rozšíření hláskových variant

v 1. pádě

- v areálu
- nedubletní
- dubletní
- pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

v jiném pádě

- v areálu

Hláskoslovný rozdíl

- hlavní
- navazující
- vedlejší

Popis hláskoslovného rozdílu

HRÁCH – hlavního

VITR – navazujícího

věter – vedlejšího

Topografický podklad

- státní hranice
- řeka
- krajské město

Lokalita s doloženým výzkumem

- městská
- venkovská

Legenda map výzkumných lokalit

Lokalita s doloženým výzkumem

- městská
- venkovská

Popis výzkumných lokalit

413 – číslo lokality

Název obce

PRAHA – hlavní město

Jihlava – krajské město

Nosislav – vybraná obec

Pravidelné regionální obměny

izoglosy hláskových obměn

Topografický podklad

- oblast s provedeným výzkumem nářečí
- pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí
- státní hranice
- krajská hranice
- řeka
- krajské město

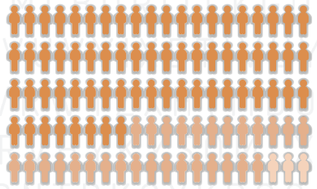
ODDÍL I

PROSTOROVÉ ROZMÍSTĚNÍ HLÁSKOVÝCH VARIANT

HRÁCH

Hláskové varianty 1. pádu slova **hrách** vytvářejí na zkoumané části Česka tři areály: na 56 % území varianta **hrách**, shodná se spisovným jazykem, uchovává původní délku, a na 19 % území obměna **hrach**, jež je odrazem moravské krátkosti. V nejvýchodnějším cípu republiky se na 1 % území vyskytuje varianta **groch**, která není výsledkem krácení, ale je zde v návaznosti na polštinu. Hláskové varianty 2. pádu řešeného slova opět vytvářejí tři areály, a to varianty **hráchu** a **hrachu**, jejichž rozšíření se neshoduje s areály variant 1. pádu (v menším zastoupení se vyskytují areály kombinující obě zmíněné varianty dohromady), a varianta **grochu**, která odpovídá rozložení varianty **groch**.

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



Bez pohraničních oblastí.

Hlásková varianta slova *hrách*

	1. pád dubletní	1. pád nedubletní	1. pád v areálu	2. pád v areálu
hrách	●	●	■	hráchu
hrach	●	●	■	hrachu
groch			■	grochu
				hrachu / hráchu

Hláskoslovný rozdíl

- hlavní
- navazující

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská


Liberec
Ústí nad Labem
Jablonec nad Nisou
Šluknov
Česká Lípa
Děčín
Teplice
Chomutov
Most
Louny
Litoměřice
Mělník
Kladno
Rakovník
Karlovy Vary
Sokolov
Cheb
Ostrov
Kadaň
Žatec
Slaný
Příbram
Beroun
Rokycany
Klatovy
Domažlice
Tachov
Plzeň
Sušice
Strakonice
Písek
Prachatice
Jindřichův Hradec
Tábor
Benešov
Kolín
Nymburk
Mladá Boleslav
Semily
Jablonec nad Nisou
Liberec
Česká Lípa
Děčín
Ústí nad Labem
Šluknov
Teplice
Chomutov
Most
Louny
Litoměřice
Mělník
Kladno
Rakovník
Karlovy Vary
Sokolov
Cheb
Ostrov
Kadaň
Žatec
Slaný
Příbram
Beroun
Rokycany
Klatovy
Domažlice
Tachov
Plzeň
Sušice
Strakonice
Písek
Prachatice
Jindřichův Hradec
Tábor
Benešov
Kolín
Nymburk
Mladá Boleslav
Semily
Hradec Králové
Pardubice
Ústí nad Orlicí
Chrudim
Havlíčkův Brod
Jihlava
Třebíč
Žďár nad Sázavou
Svitavy
Trutnov
Náchod
Jičín
Rychnov nad Kněžnou
Ústí nad Orlicí
Chrudim
Havlíčkův Brod
Jihlava
Třebíč
Žďár nad Sázavou
Svitavy
Trutnov
Náchod
Jičín
Rychnov nad Kněžnou
Pardubice
Hradec Králové
PRAHA
HRÁCH
GROCH
HRACH
Nový Jičín
Frýdek-Místek
Ostrava
Karviná
Opava
Nový Jičín
Frýdek-Místek
Ostrava
Karviná
Opava
Přerov
Olomouc
Jeseník
Šumperk
Prostějov
Přerov
Olomouc
Jeseník
Šumperk
Prostějov
Zlín
Uherské Hradiště
Vsetín
Valašské Meziříčí
Hodonín
Znojmo
Břeclav
Vyškov
Kroměříž
Zlín
Uherské Hradiště
Vsetín
Valašské Meziříčí
Hodonín
Znojmo
Břeclav
Vyškov
Kroměříž
Brno
Blansko
Tišnov
Ivančice
Brno
Blansko
Tišnov
Ivančice
Jihlava
Třebíč
Žďár nad Sázavou
Havlíčkův Brod
Jihlava
Třebíč
Žďár nad Sázavou
Havlíčkův Brod
Pelhřimov
Pelhřimov
Tábor
Tábor
Jindřichův Hradec
Jindřichův Hradec
Písek
Písek
Strakonice
Strakonice
Prachatice
Prachatice
Klatovy
Klatovy
Domažlice
Domažlice
Tachov
Tachov
Plzeň
Plzeň
Sušice
Sušice
Rokycany
Rokycany
Beroun
Beroun
Příbram
Příbram
Rakovník
Rakovník
Kladno
Kladno
Mělník
Mělník
Mladá Boleslav
Mladá Boleslav
Nymburk
Nymburk
Kolín
Kolín
Benešov
Benešov
PRAHA
PRAHA
Kutná Hora
Kutná Hora
Chrudim
Chrudim
Pardubice
Pardubice
Ústí nad Orlicí
Ústí nad Orlicí
Svitavy
Svitavy
Litomyšl
Litomyšl
Hradec Králové
Hradec Králové
Trutnov
Trutnov
Náchod
Náchod
Jičín
Jičín
Semily
Semily
Jablonec nad Nisou
Jablonec nad Nisou
Liberec
Liberec
Česká Lípa
Česká Lípa
Děčín
Děčín
Ústí nad Labem
Ústí nad Labem
Šluknov
Šluknov
Teplice
Teplice
Chomutov
Chomutov
Most
Most
Louny
Louny
Litoměřice
Litoměřice
Žatec
Žatec
Slaný
Slaný
Kadaň
Kadaň
Ostrov
Ostrov
Cheb
Cheb
Sokolov
Sokolov
Karlovy Vary
Karlovy Vary
Postřekov
Postřekov
Česká Kamenice
Česká Kamenice

HRÁCH

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice
201. Raná
202. Chrášťany
203. Sířejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Strážnice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měcké Žehrovice
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlístovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přilepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čižkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Cerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čeřovice
434. Křtěnice
435. Poděříště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Příložany
609. Rešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Zářící
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Juřinka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vláří
755. Žítková
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

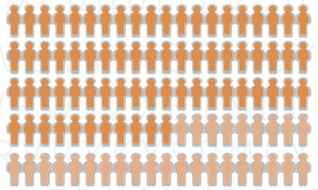
0 25 50 km

1 : 1 400 000

PLÁČ

Hláskové varianty 1. pádu slova **pláč** vytvářejí na zkoumané části Česka dva areály: na 58 % území varianta **pláč**, shodná se spisovným jazykem, uchovává původní délku, a na 19 % obměna **plač**, která je odrazem tzv. moravské krátkosti. Obdobné rozšíření mají hláskové varianty 2. pádu **pláče**, **plače**. Ve městech se výzkum této položky neprováděl. Hláska -/- podléhá pravidelným regionálním obměnám.

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



Bez pohraničních oblastí.

Hlásková varianta slova *pláč*

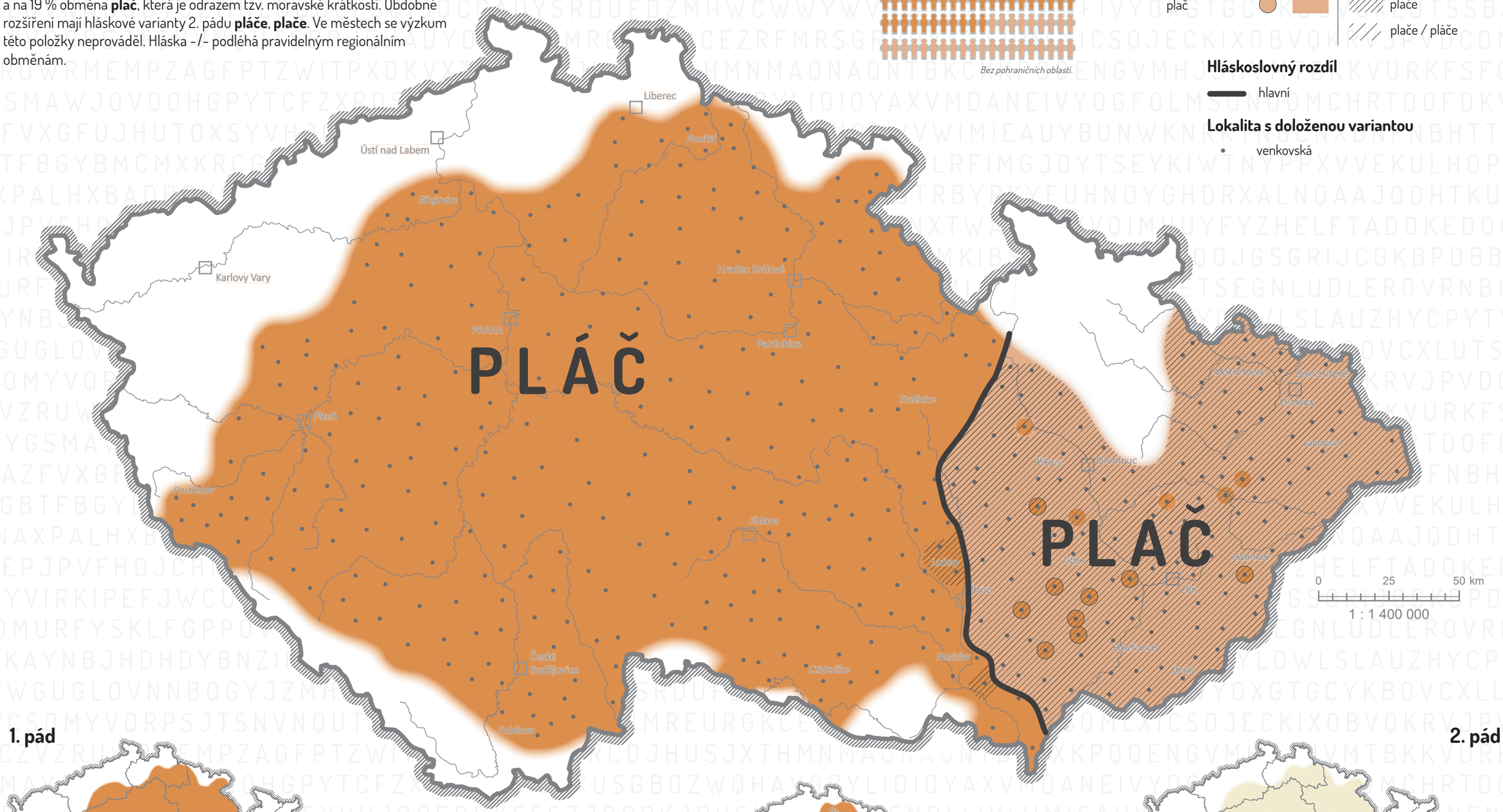
	1. pád dubletní	1. pád nedubletní	1. pád v areálu	2. pád v areálu
pláč	●	●	▬	
plač		●	▬	
pláče				▨
plače				▨
plače / pláče				▨

Hláskoslovný rozdíl

▬ hlavní

Lokalita s doloženou variantou

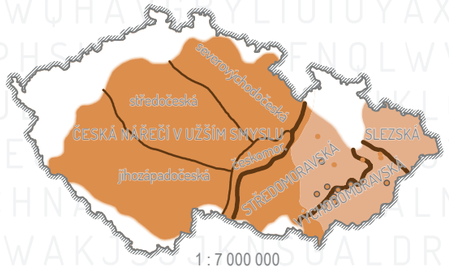
• venkovská



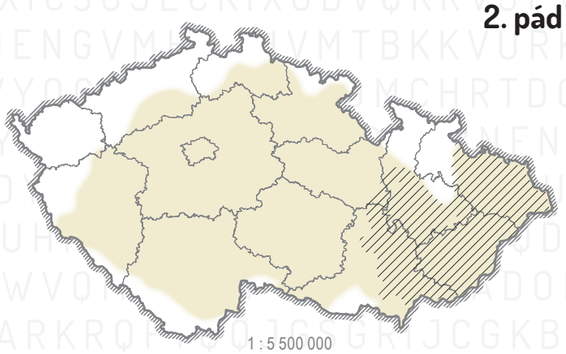
1. pád



Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



2. pád



PLÁČ

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice

201. Raná
202. Chrášťany
203. Siřejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Stráženice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Mšecké Žehrovice
224. Dobrovíz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlístovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přílepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čížkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Cerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděřiště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Příložany
609. Řešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Zářičí
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hoštálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Jurínka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vláří
755. Žítková
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hluboček
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.



Pravidelné regionální obměny

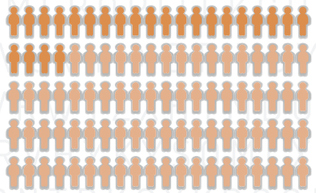
/ × ł

/ × ů

SÁNĚ

Hláskové varianty slova **sáně** vytvářejí na zkoumané části Česka dva areály: převažující areál varianty **saně** zabírá 61 % rozlohy a areál obměny **sáně** zaujímá plochu 15 % území. Varianta **sáně** je považována za starší, délka první slabiky reflektuje praslovanské ražené intonace. Varianta s krátkým *-a-* **saně** pravděpodobně vznikla jako výsledek starého krácení, případně analogickým vyrovnáváním podle tvarů s *-a-* (např. *saním, saních*). Obě mapované varianty jsou považovány za spisovné.

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



Bez pohraničních oblastí.

Hlásková varianta slova *sáně* (1. pád)

v areálu dubletní nedubletní



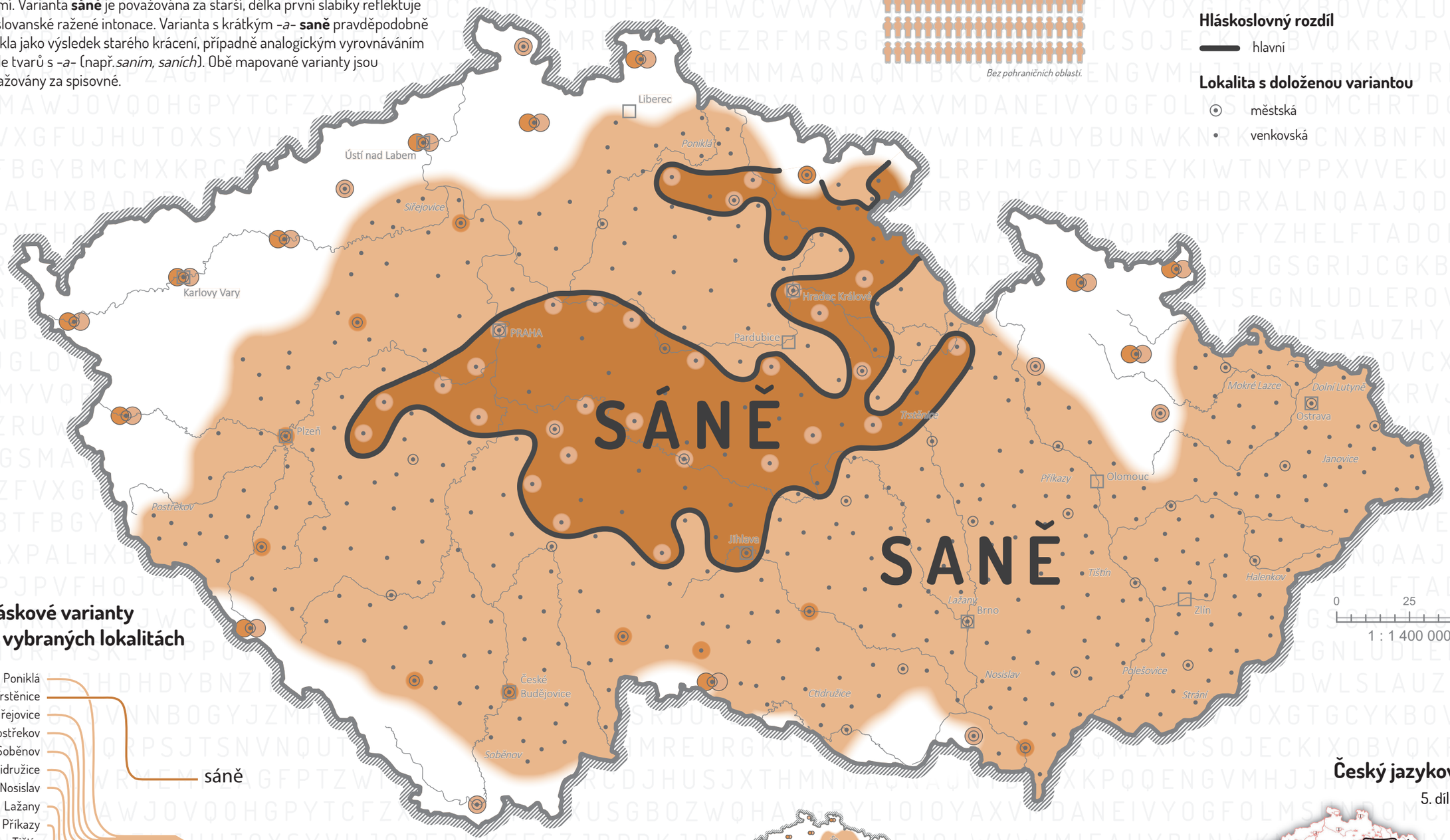
Hláskoslovný rozdíl

hlavní

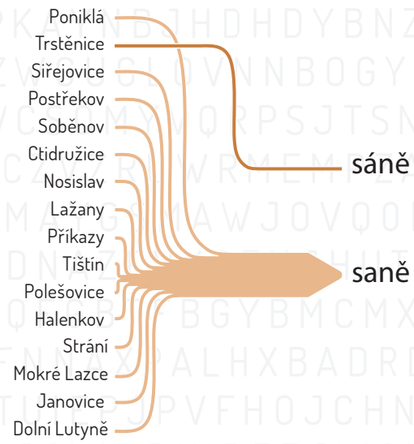
Lokalita s doloženou variantou

městská

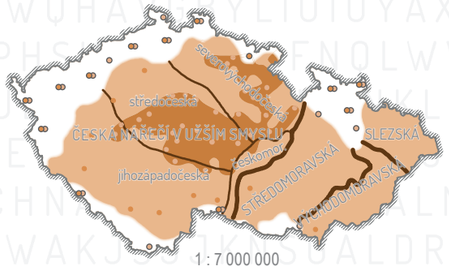
venkovská



Hláskové varianty ve vybraných lokalitách

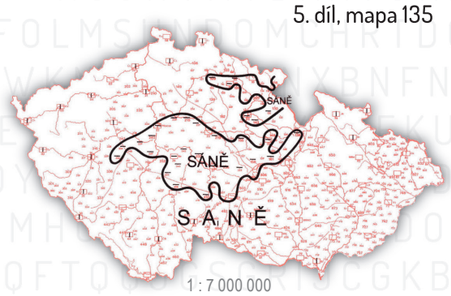


Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



Český jazykový atlas

5. díl, mapa 135



SÁNĚ

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha

Venkovské

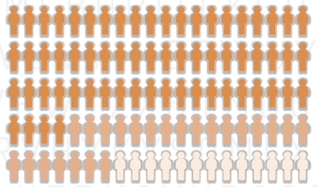
101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice
201. Raná
202. Chrášťany
203. Siřejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Strážnice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měcké Žehrovice
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlístovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přilepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čižkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Cerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čeřovice
434. Křtěnice
435. Poděříště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Přiložany
609. Rešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Zářečí
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Jurinka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vláří
755. Žítková
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná



KLÁDA

Hláskové varianty slova **kláda** vytvářejí na zkoumané části Česka dva areály: na 46 % území varianta **kláda**, shodná se spisovným jazykem, uchovává původní délku za raženou intonaci, na 24 % území obměna **klada**, která je výsledkem starého krácení ražených délek. Ve východní části území byly při výzkumu zachyceny jiné lexémy: **dyl**, **kłapeč**, **balek**, **klát**, **klat** či **gnot**. Hláska -/- podléhá pravidelným regionálním obměnám.

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



Bez pohraničních oblastí.

Hlásková varianta slova *kláda* (1. pád)

v areálu | dubletní | nedubletní

- kláda
- klada
- jiné lexémy

Hláskoslovný rozdíl

- hlavní

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

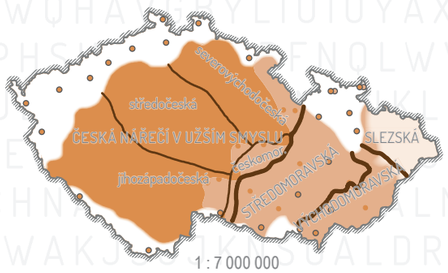


Hláskové varianty ve vybraných lokalitách

- Poniklá
- Trstěnice
- Šiřejovice
- Postřekov
- Soběnov
- Ctidružice
- Nosislav
- Lažany
- Příkazy
- Tištín
- Polešovice
- Halenkov
- Strání
- Mokré Lazce
- Janovice
- Dolní Lutyně

→ kláda
→ klada
→ jiné lexémy

Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



Český jazykový atlas

5. díl, mapa 136



KLÁDA

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice

201. Raná
202. Chrášťany
203. Siřejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Stráženice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měsecké Žehrovice
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlistovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přílepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čižkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Redice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Čerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděřiště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Ložiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Příložany
609. Rešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Žářící
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Jurínka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vlárí
755. Žítková
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha



Pravidelné regionální obměny

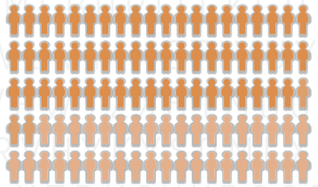
/ × ⌇

/ × ∪

SKÁLA

Hláskové varianty slova **skála** vytvářejí na zkoumané části Česka tři areály: na 40 % území varianta **skála**, shodná se spisovným jazykem, na 6 % území (na Plzeňsku, Domažlicku a Klatovsku) obměna **škála** (skupina *šk-* je výsledkem přizpůsobení artikulačního místa první souhlásky k druhé). Podoby **skála** a **škála** uchovávají původní délku za raženou intonaci. Na 30 % území obměna **skala**, jež je patrně projevem moravské krátkosti, případně nelze vyloučit analogické vyrovnávání podle tvarů s *-a-* (např. *skalám*, *skaláchh*). Hláska *-/-* podléhá pravidelným regionálním obměnám.

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



Bez pohraničních oblastí.

Hlásková varianta slova *skála* (1. pád)

v areálu	dubletní	nedubletní	
			skála
			škála
			skala

Hláskoslovný rozdíl

- hlavní
- vedlejší

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská



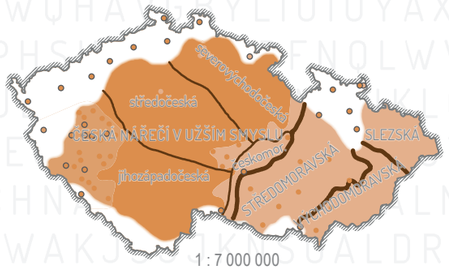
0 25 50 km

1 : 1 400 000

Hláskové varianty ve vybraných lokalitách



Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



1 : 7 000 000

Český jazykový atlas

5. díl, mapa 133



1 : 7 000 000

SKÁLA

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice
201. Raná
202. Chřášťany
203. Siřejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Stráženice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měsecké Žehrovice
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlistovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přílepy
326. Šipy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čižkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Redice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Čerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděřiště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Příložany
609. Rešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Zářečí
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Jurínka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vlárí
755. Žítková
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

Pravidelné regionální obměny

/ × ł

/ × ʊ

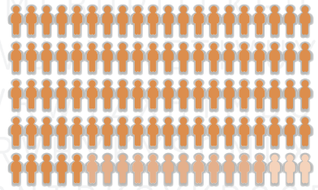
0 25 50 km

1 : 1 400 000

KRÁVA

Hláskové varianty slova **kráva** vytvářejí na zkoumané části Česka čtyři areály: na 65 % území varianta **kráva**, shodná se spisovným jazykem, uchovává původní délku, na 10 % obměna **krava** formující dva oddělené areály – první mezi městy Slavonice, Jindřichův Hradec, Nové Město na Moravě, Moravský Krumlov a Znojmo a druhý na území slezských nářečí. Obměna vznikla starým krácením, případně vyrovnáním podle tvarů s *-a-* (např. *krav*, *kravám*). Na 1 % území se vyskytuje varianta **krova**, která je zde v návaznosti na polštinu. V 7. pádě převládá zkrácená obměna **kravou**, v některých částech Čech a Moravy se vyskytuje varianta **krávou**, shodná se spis. jazykem. Koncové *-ou* podléhá pravid. reg. obměnám.

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



Bez pohraničních oblastí.

Hlásková varianta slova *kráva*

	1. pád dubletní	1. pád nedubletní	1. pád v areálu	7. pád v areálu
kráva	●	●	■	krávou
krava	●	●	■	kravou
krova			■	krovum
				kravou / krávou

Hláskoslovný rozdíl

- hlavní
- navazující

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská



0 25 50 km

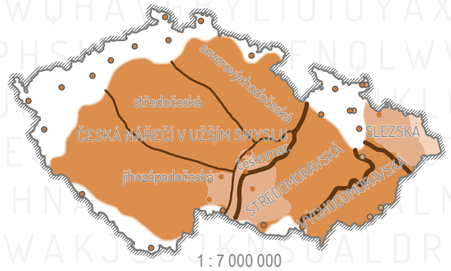
1 : 1 400 000

1. pád



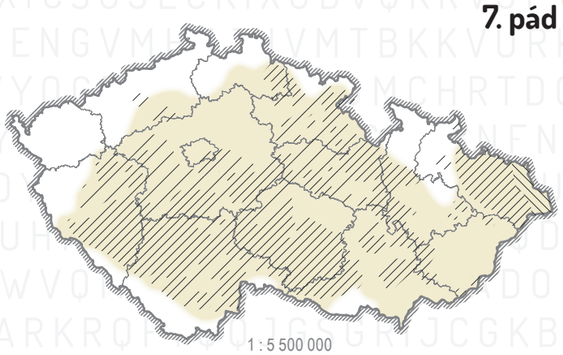
1 : 5 500 000

Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



1 : 7 000 000

7. pád



1 : 5 500 000

KRÁVA

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice

201. Raná
202. Chrášťany
203. Siřejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Strážnice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měcké Žehrovice
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlístovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přílepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čížkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Cerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděřiště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Příložany
609. Rešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Ložany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Zářící
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Jurinka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vláří
755. Žítková
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha



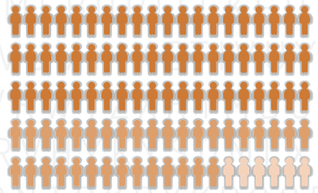
Pravidelné regionální obměny

- *ou × ó*
- *ó × ú*
- *ó × ǫ́*
- *ó × ą́*
- *ú × u*

SNÍH

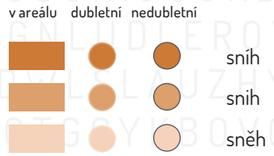
Hláskové varianty slova **sníh** vytvářejí na zkoumané části Česka několik areálů: na 44 % území varianta **sníh**, shodná se spisovným jazykem, vznikla monoftongizací diftongu *-ie-* ze staročeské podoby *snieh*, na 24 % obměna **snih**, jež je výsledkem pravidelného krácení samohlásky *-í-*, a na 8 % varianta **sněh** zachycená na dvou částech území – v západních Čechách a na Uherskobrodsku a Vsetínsku s přesahem na Příborsko. Varianty v 2. pádě nebyly do mapy zařazeny (šrafa na mapě ČJA představuje rozšíření podoby 2. pádu **snihu**, na ostatním území byla zachycena varianta **sněhu**, shodná se spisovným jazykem, hlásky *-h-* a *-u* podléhají pravid. reg. obměnám).

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



Bez pohraničních oblastí.

Hláskový varianta slova *sníh* (1. pád)



Hláskoslovný rozdíl

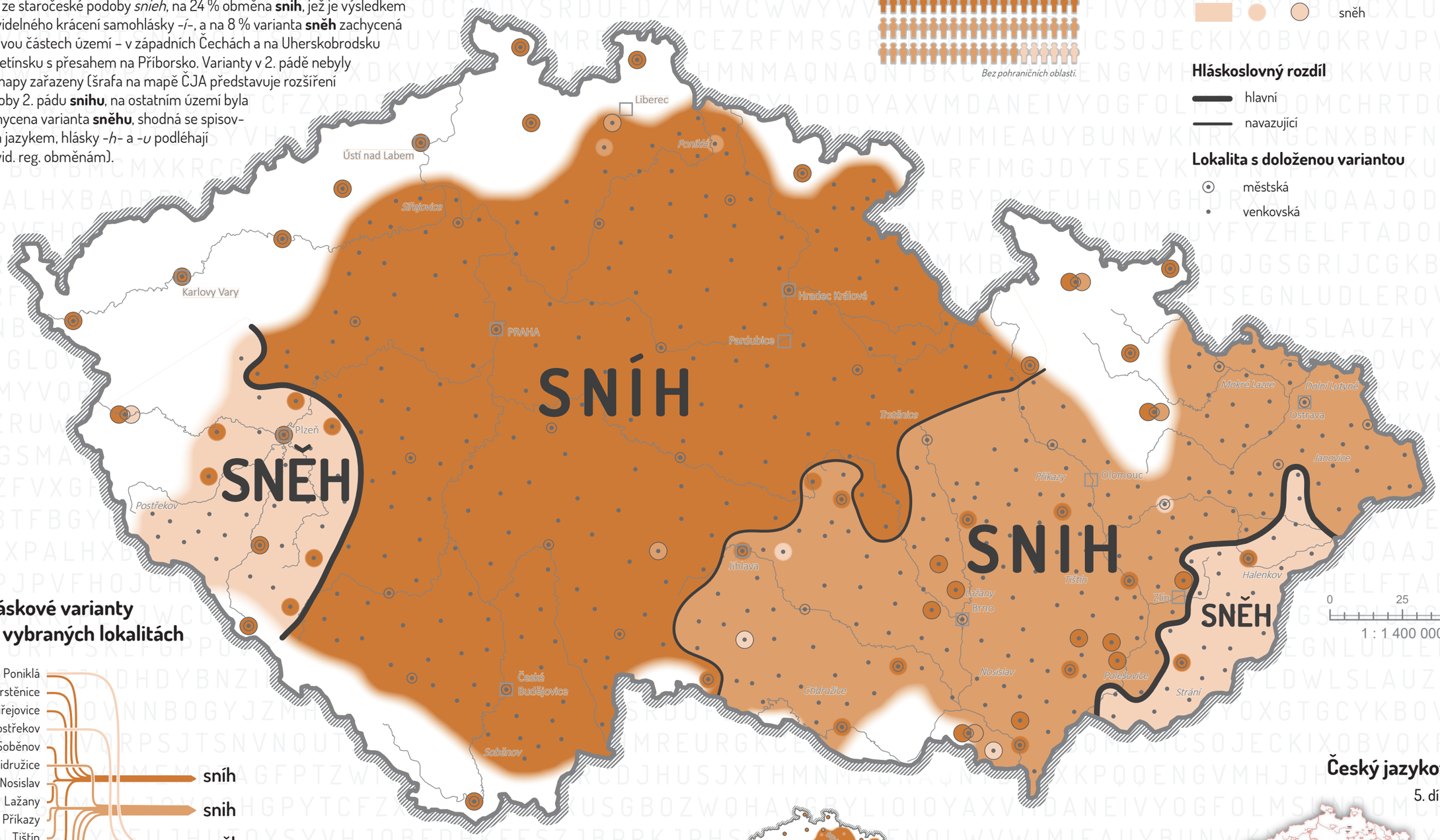
hlavní

navazující

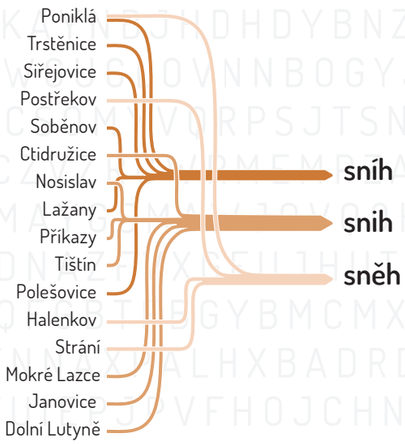
Lokalita s doloženou variantou

městská

venkovská



Hláskové varianty ve vybraných lokalitách

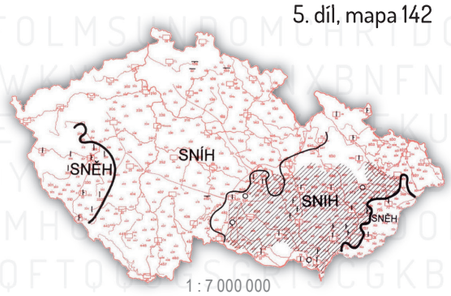


Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



Český jazykový atlas

5. díl, mapa 142



SNÍH

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice
201. Raná
202. Chrášťany
203. Siřejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Strážnice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Mšecké Žehrovice
224. Dobrovíz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlistovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Sebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přílepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čížov
337. Čížkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Cerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděříště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Přiložany
609. Řešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Zářičí
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hoštálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Juřinka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vláří
755. Žítková
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

0 25 50 km

1 : 1 400 000

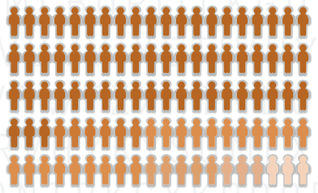
Pravidelné regionální obměny

- *ch* × *h*
- *ch* × *g*, *s* × *ś*

VÍTR

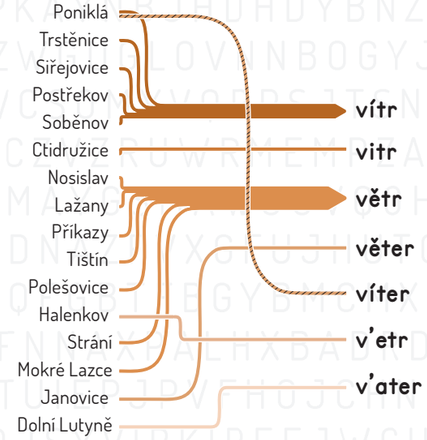
Hláskové varianty slova **vítr** vytvářejí na zkoumané části Česka několik areálů: na 51 % území varianta **vítr**, shodná se spisovným jazykem, vzniklá monoftongizací diftongu *-ie-* ze staročeské podoby *vietr*, na 15 % obměna **větr**, jež je patrně důsledkem starého krácení, příp. paradigmatickým vyrovnáním podle podob nepřímých pádů (např. *větru, větrem*), na 6 % varianta **vítr,** která je výsledkem pravidelného krácení nově vzniklé samohlásky *-í-*. Vedlejší hláskové varianty řešeného slova tvoří tři areály: na 2 % území varianta **v'etr** (Valašsko), na 1 % území obměna **věter** (Ostravsko, Frýdecko-Místecko) a na 1 % území varianta **v'ater** (čes.-pol. nářečí).

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)

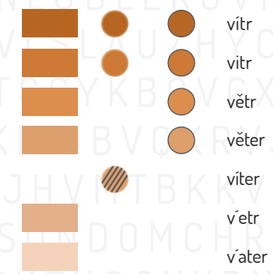


Bez pohraničních oblastí.

Hláskové varianty ve vybraných lokalitách



Hláskový rozdíl



Hláskoslovný rozdíl

- hlavní
- navazující
- vedlejší

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská



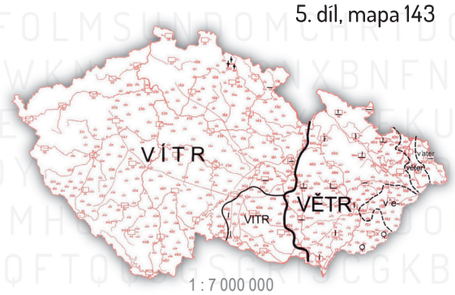
Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



1 : 7 000 000

Český jazykový atlas

5. díl, mapa 143



1 : 7 000 000

VÍTR

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice

201. Raná
202. Chrášťany
203. Sířejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Strážnice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měcké Žehrovice
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlístovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přilepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čižkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zálužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Cerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čeřovice
434. Křtěnice
435. Poděříště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Přiložany
609. Rešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Zářičí
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Jurinka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vláří
755. Žítková
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

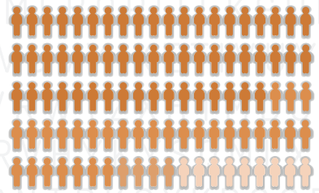
0 25 50 km

1 : 1 400 000

KŘÍDA

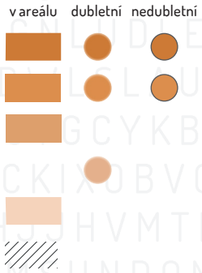
Hláskové varianty přejatého slova **křída** vytvářejí na zkoumané části Česka několik areálů: na 42 % území varianta **křída**, shodná se spisovným jazykem, na 26 % obměna **křida**, která je odrazem mor. krátkosti, na 4 % varianta **kředa** zachycená na centrální Hané (na části tohoto území s *-ę-*: **kręda**) a na 4 % obměna **krejda** doložená z území slez. nářečí (pouze ve 3 lokalitách byla zaznamenána podoba **krajda**). Na střední a východní Moravě se vyskytují další varianty s počátečním *kr-* (*kreda*, *kręda*, *kryda*, *krýda*). Hlásky *-í-*, *-í-* a *-y-*, *-ý-* podléhají pravidelným regionálním obměnám.

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



*Bez varianty **krajda** a pohraničních oblastí.*

Hlásková varianta slova *křída* (1. pád)



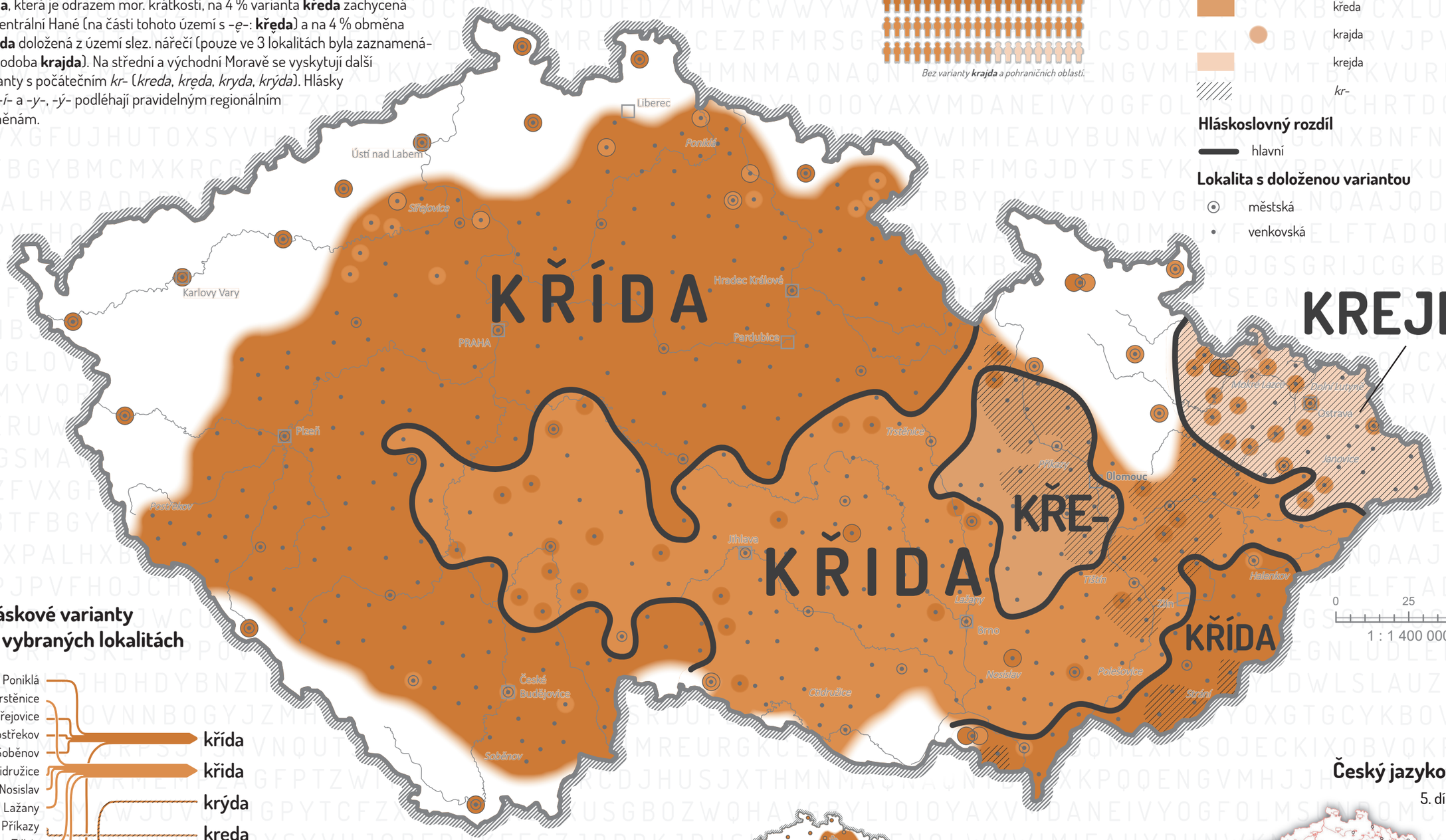
Hláskoslovný rozdíl

hlavní

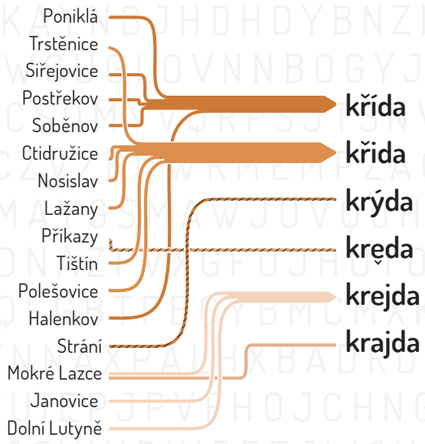
Lokalita s doloženou variantou

městská

venkovská



Hláskové varianty ve vybraných lokalitách

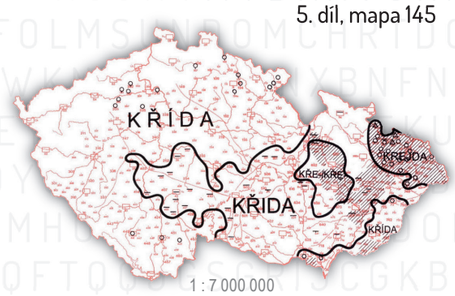


Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



Český jazykový atlas

5. díl, mapa 145



KŘÍDA

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice
201. Raná
202. Chrášťany
203. Sířejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Strážnice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měcholupy
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlístovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přilepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čížkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Cerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděříště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Příložany
609. Rešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Žářící
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Jurinka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vláří
755. Žítková
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

0 25 50 km

1 : 1 400 000

Pravidelné regionální obměny

i, í × y, ý

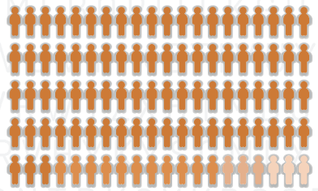
ři, ří × ry, rý

i × ę

LÉTO

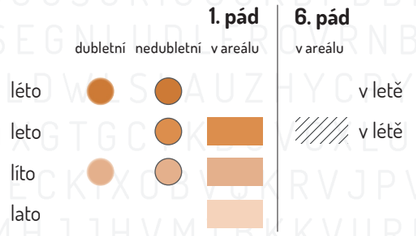
Hláskové varianty slova **léto** vytvářejí na zkoumané části Česka tři areály: na 2 % obměna **lító**, vzniklá úžením *-é-* v *-í-*, (samohláska *-í-* místy podléhá krácení), na 70 % varianta **leto,** vyvinutá v důsledku starého krácení, příp. paradigmatickým vyrovnáváním podle podob s krátkou samohláskou *-e-* (např. *let*, *letům*), a na 1 % území obměna **lato**, která je zde v návaznosti na polštinu. V 6. pádě je území rozděleno mezi variantu **v létě**, převládající na Moravě (na Litovelsku v obměně **v lítě**), a zkrácenou obměnu **v letě**, vyskytující se v Čechách, na jz. Moravě a ve Slezsku. Varianta **léto** zaujímá 3 % území, nevytváří však kompaktní areál, zachovává původní délku za raženou intonaci. Hlásky *-é-*, *-í-*, *-o* a *-ĺ-* podléhají pravid. reg. obměnám.

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



Bez pohraničních oblastí.

Hlásková varianta slova *léto*



Hláskoslovný rozdíl

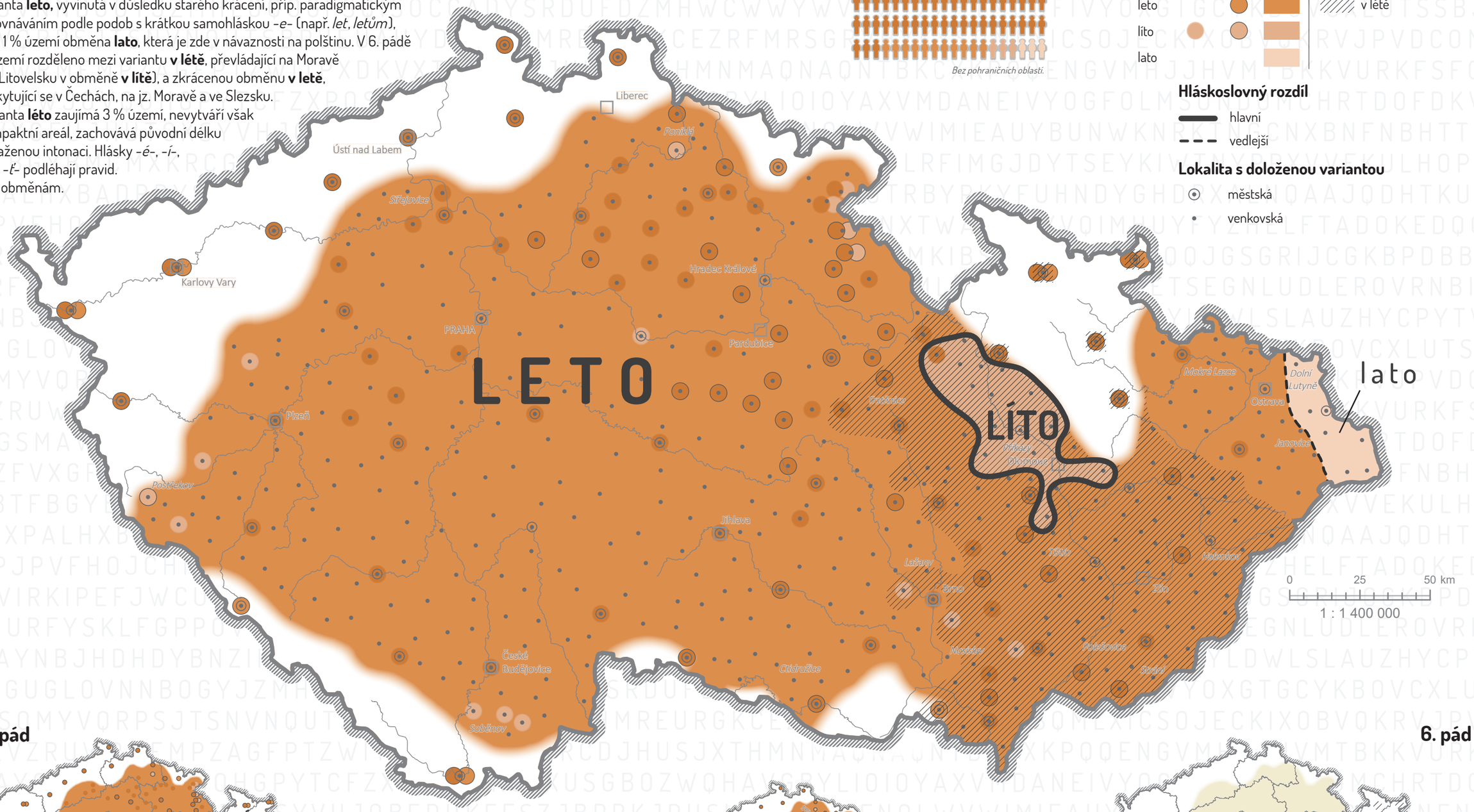
hlavní

vedlejší

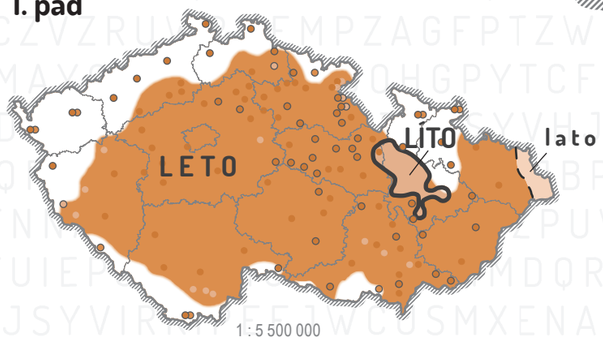
Lokalita s doloženou variantou

městská

venkovská

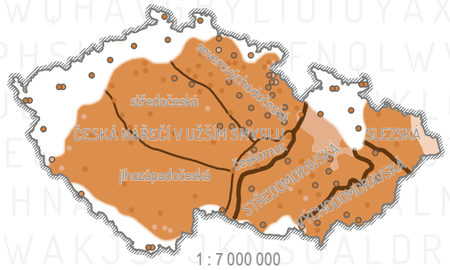


1. pád



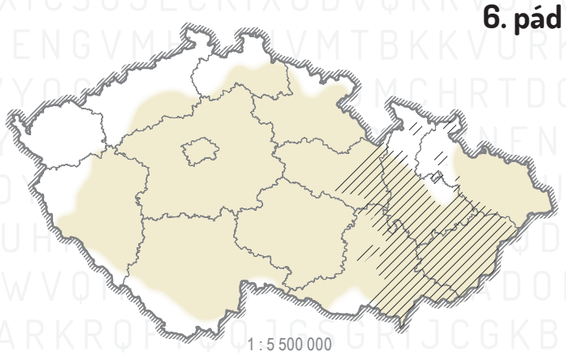
1 : 5 500 000

Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



1 : 7 000 000

6. pád



1 : 5 500 000

LÉTO

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň

122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice

137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka

150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo

158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice

201. Raná
202. Chrášťany
203. Siřejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Strážnice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měsecké Žehrovice
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlistovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov

301. Postřekov
302. Chodov

303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přílepy
326. Šipy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čižkov

401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná

412. Věšín
413. Drahenice
414. Čerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděřiště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma

448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice

501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy

511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice

601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Příložany
609. Rešice
610. Slatina

611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína

626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Ložany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice

640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Pisařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice

655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Zářící
679. Zdounky

680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice

701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hoštálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Hluštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš

717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Juřinka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice

736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vlári

755. Žítková
756. Strání
757. Javorník

802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice

820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská
- oblast s provedeným výzkumem nářečí
- pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha

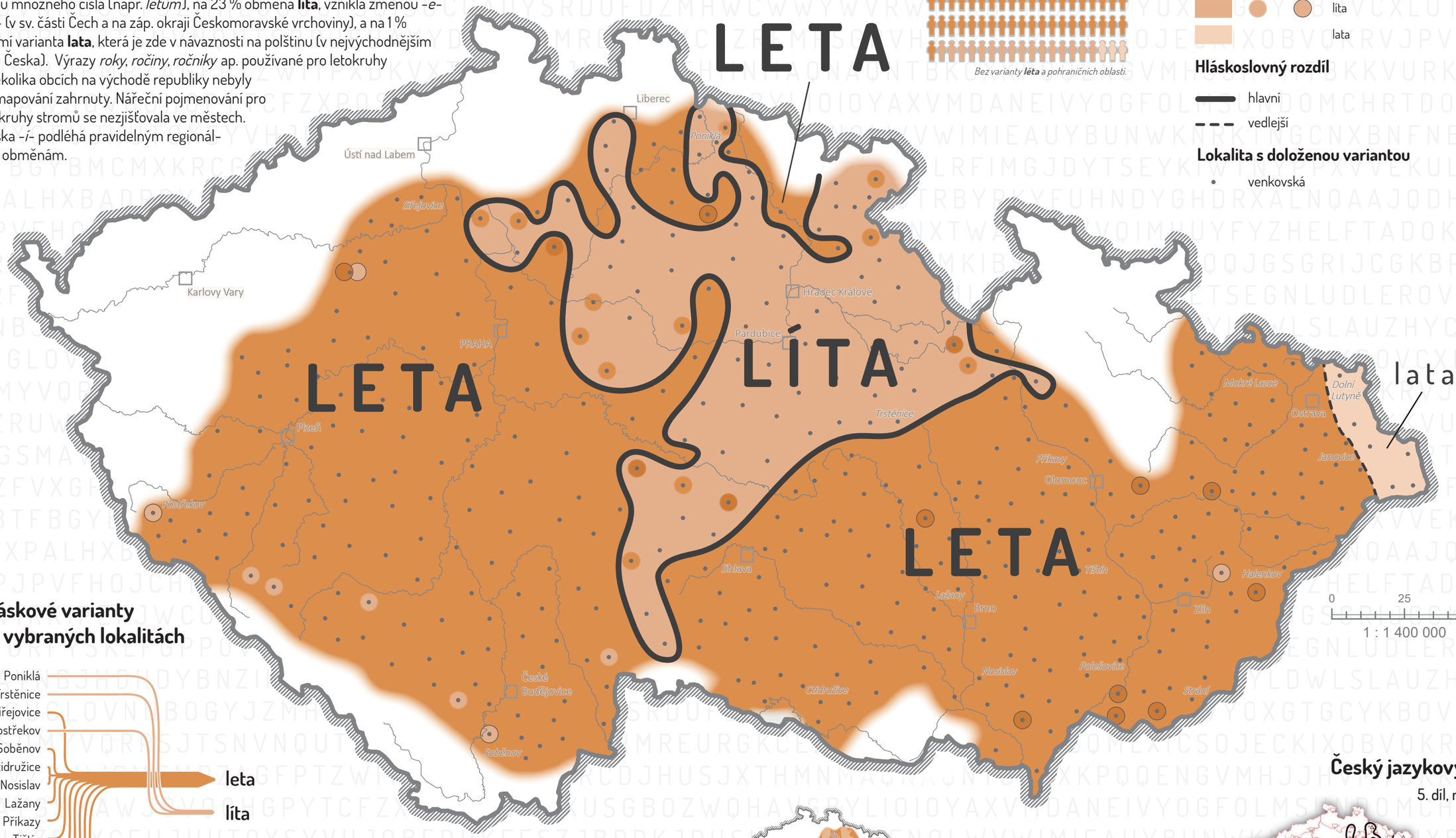


Pravidelné regionální obměny

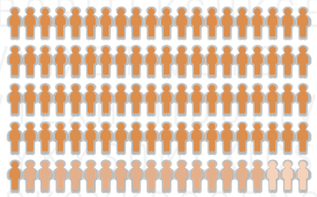
- é × e
- í × i
- o × u
- ťe × ce
- ce × če
- ce × će
- ťe × ce

LÉTA

Hláskové varianty slova **léta** (ve významu letokruhy stromů) vytvářejí na zkoumané části Česka tři areály: na 76 % území varianta **leta**, vzniklá vyrovnáním podle ostatních tvarů množného čísla (např. *letům*), na 23 % obměna **líta**, vzniklá změnou *-é-* v *-í-* (v sv. části Čech a na záp. okraji Českomoravské vrchoviny), a na 1 % území varianta **lata**, která je zde v návaznosti na polštinu (v nejvýchodnějším cípu Česka). Výrazy *roky*, *ročiny*, *ročniky* ap. používané pro letokruhy v několika obcích na východě republiky nebyly do mapování zahrnuty. Nářeční pojmenování pro letokruhy stromů se nezjišťovala ve městech. Hláska *-í-* podléhá pravidelným regionálním obměnám.



Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



*Bez varianty **léta** a pohraničních oblastí.*

Hlásková varianta slova *léta* (1. pád)

v areálu dubletní nedubletní

léta
leta
líta
lata

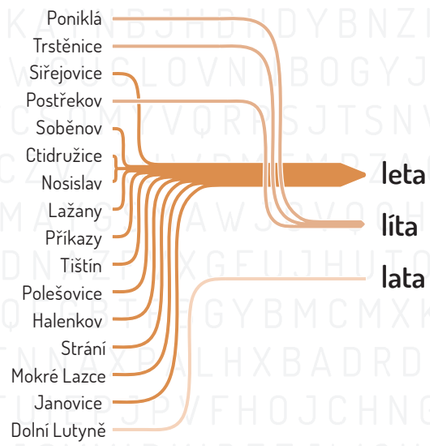
Hláskoslovný rozdíl

hlavní
vedlejší

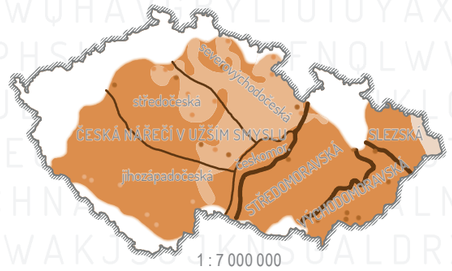
Lokalita s doloženou variantou

venkovská

Hláskové varianty ve vybraných lokalitách

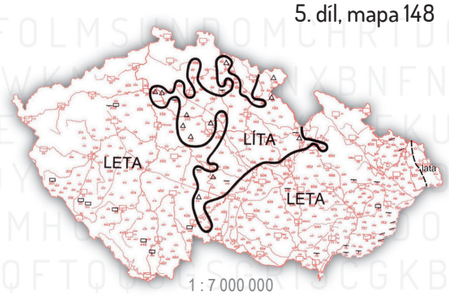


Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



Český jazykový atlas

5. díl, mapa 148



LÉTA

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bilá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice

201. Raná
202. Chrášťany
203. Siřejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Stráženice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měcholupy
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlístovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čížice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přilepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čížkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Cerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděříště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Přiložany
609. Řešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Žářící
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Jurinka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
821. Děhylov
823. Stará Bělá
824. Staříč
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

Lokalita s doloženou variantou

- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.



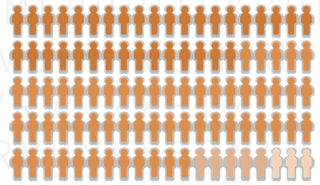
Pravidelné regionální obměny

í × i

JMÉNO

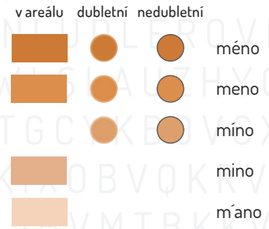
Hláskové varianty slova **jméno** vytvářejí na zkoumané části Česka několik areálů: na 49 % obměna **meno**, vyvinutá ve staré češtině v důsledku přechodu od n-kmenů k o-kmenům (ze *jmě* vzniklo *jmeno* podle plurálového tvaru *jmena*, pak odpadlo *j-*, ve Slezsku je výsledkem pravid. krácení samohlásek), na 21 % území varianta **méno**, u níž došlo k zdloužení hlásky *-é-* náhradou za ztrátu počátečního *j-*, na 5 % varianta **mino**, vzniklá zkrácením *-í-* v *-i-* z obměny **míno** (ta je výsledkem užení *-é-* v *-í-*; vyskytuje se řídce) a na 1 % území varianta **m'ano**, jež je zde v návaznosti na polštinu. Hlásky *-e-* a *-o-* podléhají pravid. reg. obměnám. Forma **jméno**, shodná se spisovným jazykem, byla doložena jen v některých městech, a to pouze u ml. generace, proto se nemapuje.

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



*Bez varianty **míno** a pohraničních oblastí.*

Hlásková varianta slova *jméno* (1. pád)

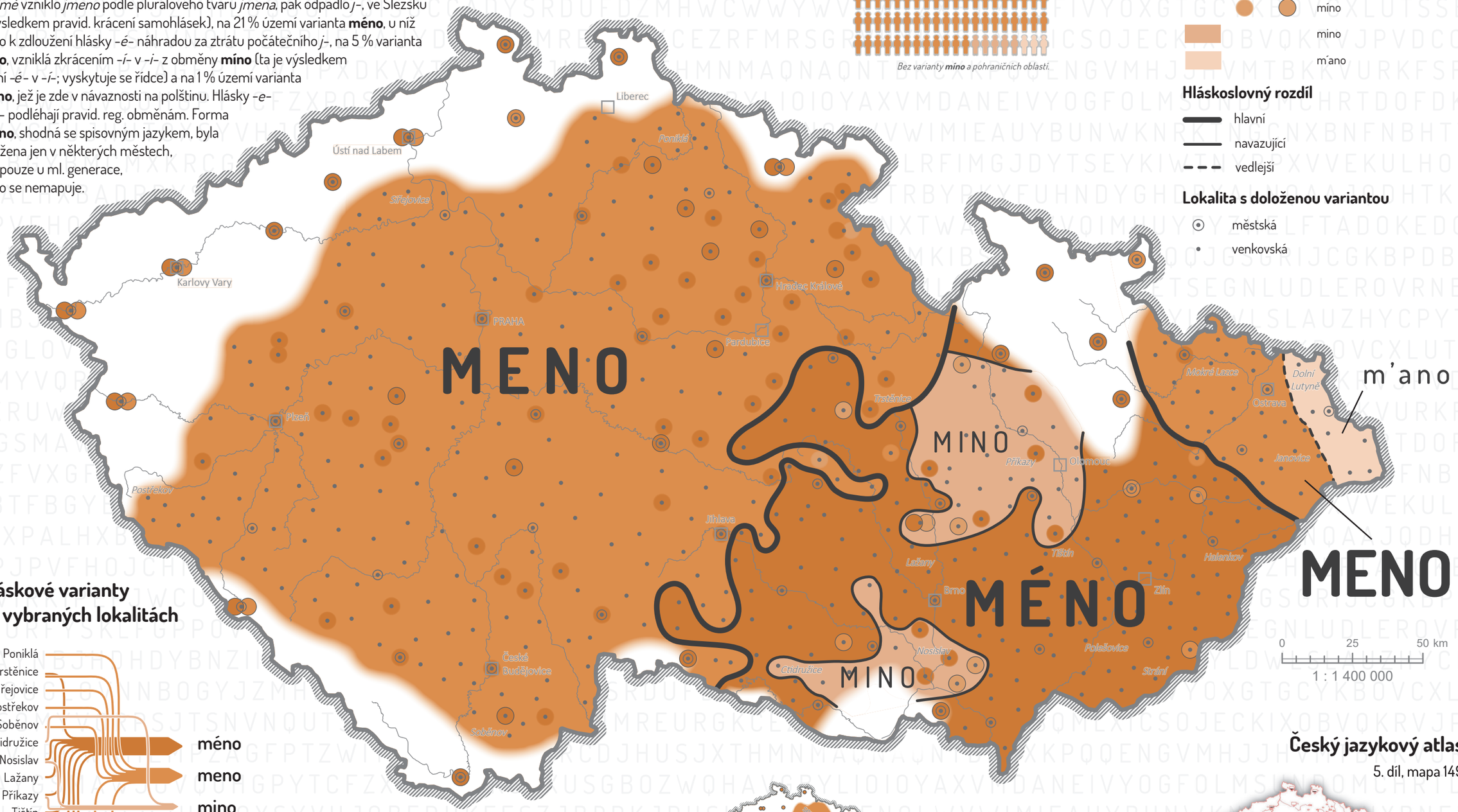


Hláskoslovný rozdíl

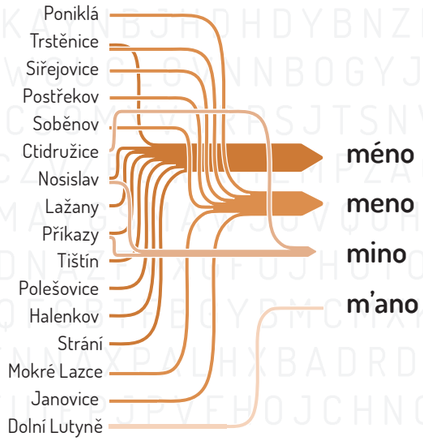
- hlavní
- navazující
- vedlejší

Lokalita s doloženou variantou

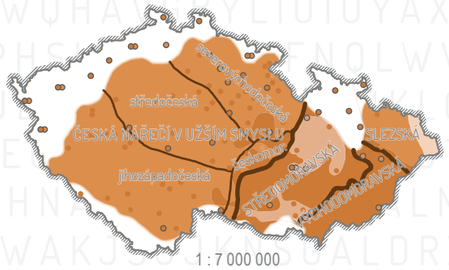
- městská
- venkovská



Hláskové varianty ve vybraných lokalitách

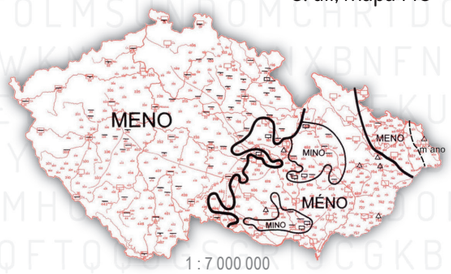


Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



Český jazykový atlas

5. díl, mapa 149



JMÉNO

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň

122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice

137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka

150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo

158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice

201. Raná
202. Chrášťany
203. Siřejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Strážnice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měcholupy
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlístovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov

301. Postřekov
302. Chodov

303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přilepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čížkov

401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná

412. Věšín
413. Drahenice
414. Cerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděříště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma

448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice

501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy

511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice

601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Příložany
609. Řešice
610. Slatina

611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína

626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice

640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice

655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Žářící
679. Zdounky

680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice

701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš

717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Jurinka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice

736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vláří

755. Žítková
756. Strání
757. Javorník

802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice

820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha



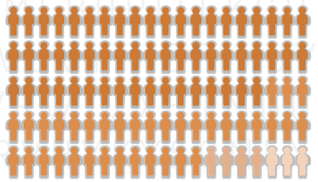
Pravidelné regionální obměny

- *e* × *y*
- *o* × *u*

PÉRO

Hláskové varianty slova **péro** vytvářejí na zkoumané části Česka čtyři areály: na 44 % území varianta **péro** a na 27 % obměna **pero** – obě varianty, shodné se spisovným jazykem, jsou odrazem starých intonačních poměrů, na 4 % varianta **piro,** vzniklá pravidelným krácením *-í-* v *-i-* (obměna *píro*, doložená zcela sporadicky, je výsledkem úžení *-é-* v *-í-*), a na 1 % území obměna **p'uro**, která je zde v návaznosti na polštinu. Hláska *-o* podléhá pravidelným regionálním obměnám.

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



*Bez varianty **píro** a pohraničních oblastí.*

Hlásková varianta slova *péro* (1. pád)

v areálu | dubletní | nedubletní

- péro
- pero
- píro
- piro
- p'uro

Hláskoslovný rozdíl

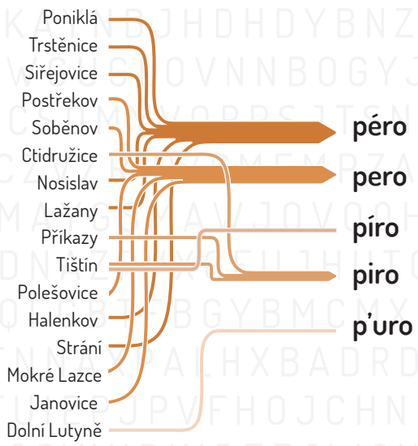
- hlavní
- navazující
- vedlejší

Lokalita s doloženou variantou

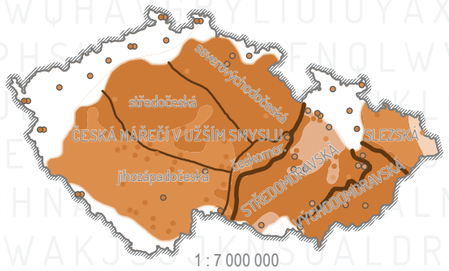
- městská
- venkovská



Hláskové varianty ve vybraných lokalitách

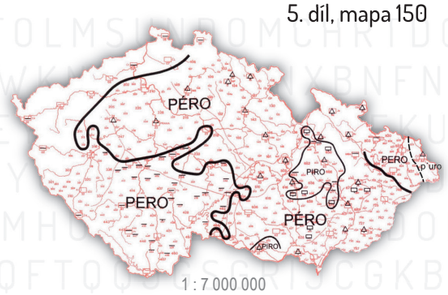


Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



Český jazykový atlas

5. díl, mapa 150



PÉRO

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice

201. Raná
202. Chrášťany
203. Sířejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Strážnice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měcké Žehrovice
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlístovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přilepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čižkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Cerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděříště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Příložany
609. Rešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Žářící
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Jurinka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vláří
755. Žítková
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha

0 25 50 km

1 : 1 400 000

Pravidelné regionální obměny

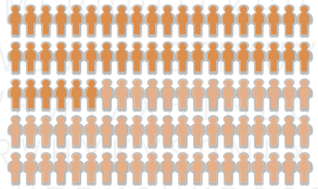
O × U

SÍLA

Hláskové varianty slova **síla** vytvářejí na zkoumané části Česka dva areály: na 33 % území varianta **síla**, shodná se spisovným jazykem a zachovávající původní délku za starou akutovou intonaci, a na 43 % obměna **sila,** vzniklá tzv. moravským krácením. Hlásky *s-*, *-i-* a *-l-* podléhají pravidelným regionálním obměnám.



Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



Bez pohraničních oblastí.

Hlásková varianta slova *síla* (1. pád)

v areálu dubletní nedubletní

síla

sila

Hláskoslovný rozdíl

hlavní

Lokalita s doloženou variantou

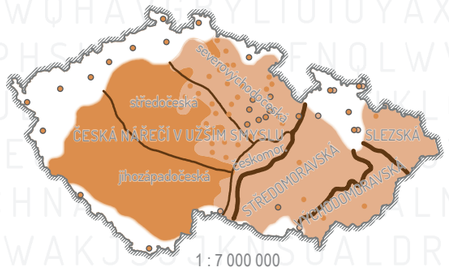
městská

venkovská

Hláskové varianty ve vybraných lokalitách

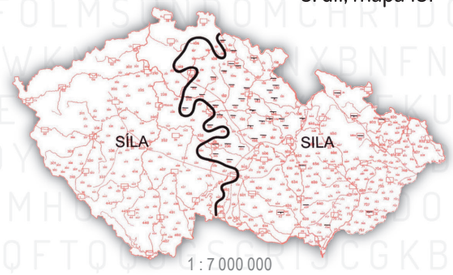


Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



Český jazykový atlas

5. díl, mapa 151



SÍLA

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice

201. Raná
202. Chrášťany
203. Siřejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Stráženice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měcké Žehrovice
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlístovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přílepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čížkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Cerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březi u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděrliště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Poněďraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Přiseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Přiložany
609. Rešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Žářící
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobyli
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Juřinka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vláří
755. Žítková
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

Pravidelné regionální obměny

- *l* × *ł*
- *l*, *ł* × *ụ*
- *si* × *sʼi*
- *sʼi* × *ši*
- *siʼ* × *ší*
- *i* × *y*

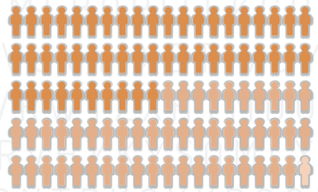
0 25 50 km

1 : 1 400 000

HROUDA

Hláskové varianty slova **hrouda** vytvářejí na zkoumané části Česka tři areály: na 35 % území varianta **hrouda**, shodná se spis. jaz., vzniklá diftongizací *-ú-* na *-ou-*, na 2 % varianta **rouda**, vyvinutá odsunutím souhlásky *-h*, a na 39 % obměna **hruda**, která je výsledkem starého krácení. Podoba **hrúda**, jež nevytváří kompaktní areál, je výsledkem novějšího dloužení (proto je zapsána s *-ú-* ve shodě s pravidly dialektologického přepisu). Hlásky *-u-* a *h-* podléhají pravidelným regionálním obměnám.

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



*Bez varianty **hrúda** a pohraničních oblastí.*

Hlásková varianta slova *hrouda* (1. pád)

v areálu | dubletní | nedubletní

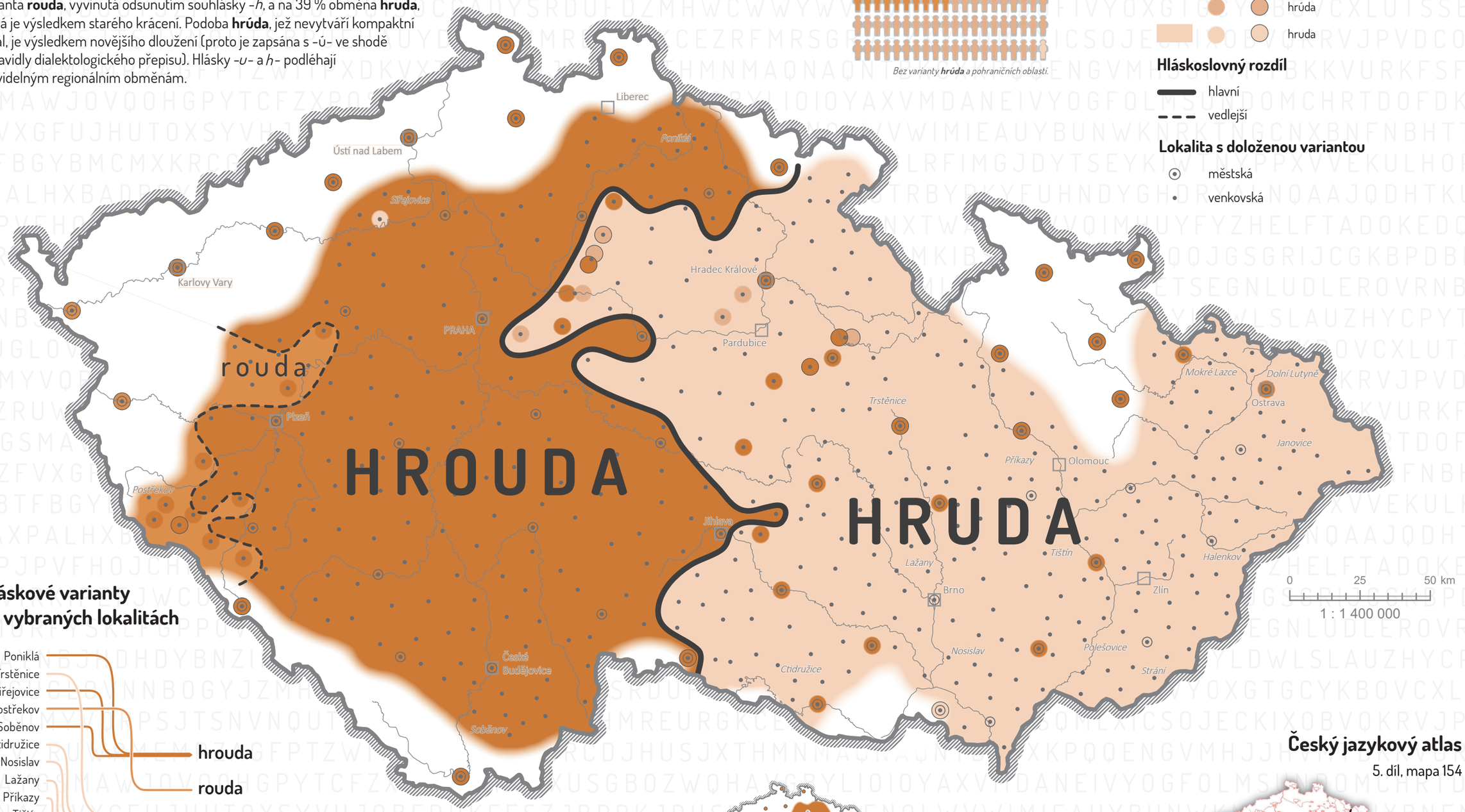
- hrouda
- rouda
- hrúda
- hruda

Hláskoslovný rozdíl

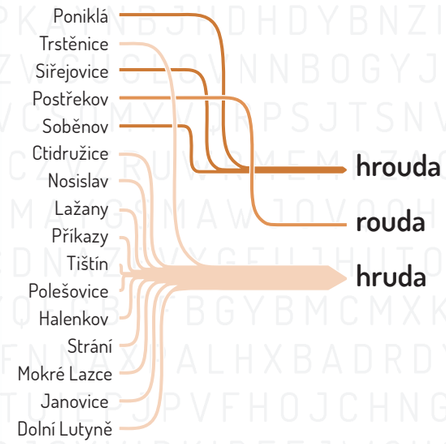
- hlavní
- vedlejší

Lokalita s doloženou variantou

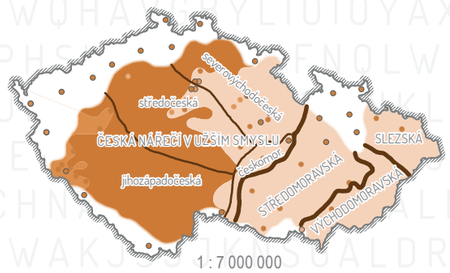
- městská
- venkovská



Hláskové varianty ve vybraných lokalitách



Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



1 : 7 000 000

Český jazykový atlas

5. díl, mapa 154



1 : 7 000 000

HROUDA

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň
122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice
137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka
150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo
158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice

201. Raná
202. Chrášťany
203. Siřejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Strážnice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Mšecké Žehrovice
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlístovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov
301. Postřekov
302. Chodov
303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přílepy
326. Šípy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čížkov
401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Ředice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná
412. Věšín
413. Drahenice
414. Cerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březi u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděřiště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Lažiště
446. Hracholusky
447. Jáma
448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice
501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy
511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Přiseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice
601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Přiložany
609. Rešice
610. Slatina
611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína
626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice
640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice
655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Přikazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Žářící
679. Zdounky
680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice
701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš
717. Strážovice
718. Kobyli
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Juřinka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice
736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vláří
755. Žítková
756. Strání
757. Javorník
802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice
820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
836. Dolní Lomná

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha



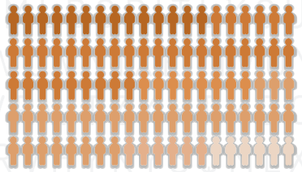
Pravidelné regionální obměny

- *u × o*
- *u × o*
- *h × g*

NÉST

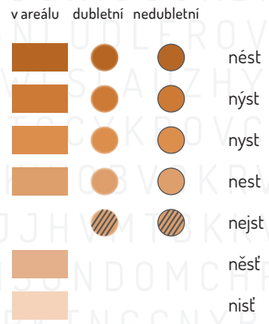
Hláskové varianty slova **nést** vytvářejí na zkoumané části Česka šest areálů: na 8 % území varianta **nést**, shodná se spis. jaz., která je odrazem starého rozdílu v kvantitě, na 29 % území obměna **nýst**, vzniklá úžením *-é-* v *-í-*, na 4 % území varianta **nyst**, vzniklá pozdějším krácením, příp. analogickým vyrovnáváním podle tvarů příč. min. či ind. prézentu, vyloučit nelze působení supina, na 2 % obměna **nisť**, vyvinutá v důsledku slez. krácení, na 2 % varianta **něsť**, která je výsledkem starého krácení, a na 31 % varianta **nest**, jež je odrazem krátkosti v souvislosti s vývojem praslovanských přízvukových a intonačních poměrů. Obměna **nejst** vznikla diftongizací *i-ového* vokálu. Hlásky *n-*, *-t* a skupina *-sť* podléhají pravidelným reg. obměnám.

Podíl obyvatel užívajících hláskové varianty (1. pád)



*Bez varianty **nejst** a pohraničních oblastí.*

Hlásková varianta slova *nést* (1. pád)

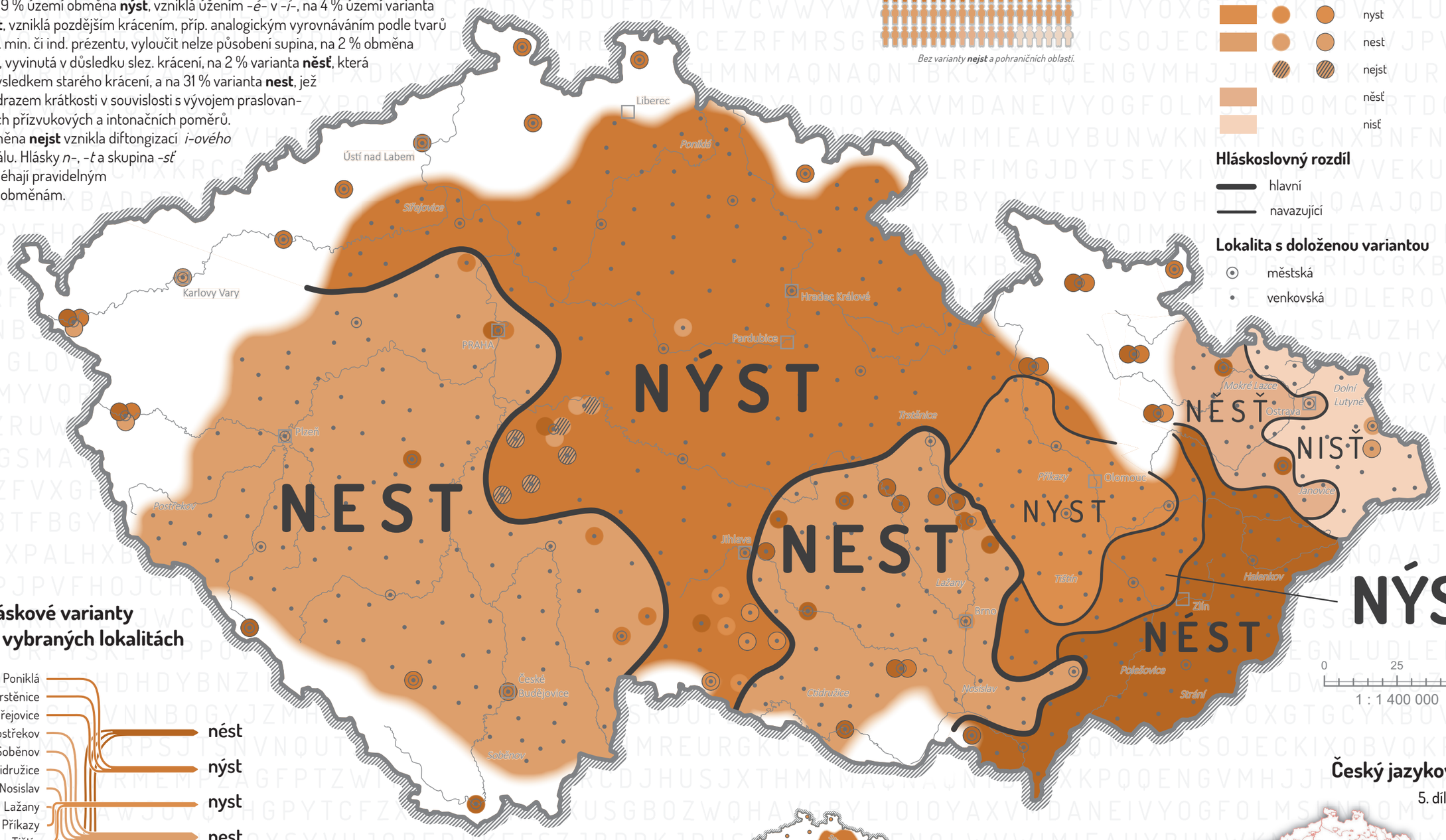


Hláskoslovný rozdíl

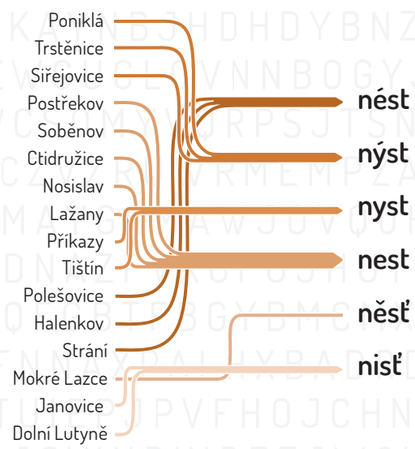
- hlavní
- navazující

Lokalita s doloženou variantou

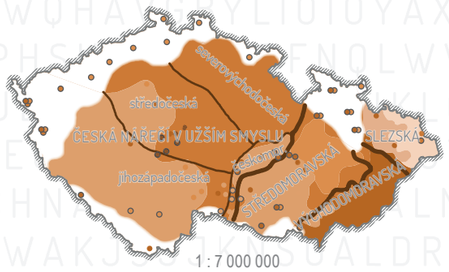
- městská
- venkovská



Hláskové varianty ve vybraných lokalitách

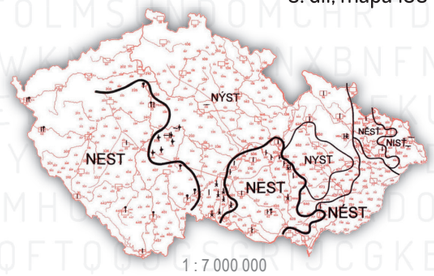


Oblasti nářečí českého jazyka (1. pád)



Český jazykový atlas

5. díl, mapa 159



NÉST

VÝZKUMNÉ LOKALITY

Venkovské

101. Držkov
102. Paseky n. Jiz.
103. Poniklá
104. Horní Dušnice
105. Mrklov
106. Hoření Paseky
107. Všelibice
108. Frýdštejn
109. Lestkov
110. Loukov
111. Nová Ves n. Pop.
112. Horní Kalná
113. Rtyně v Podkrk.
114. Slatina n. Úpou
115. Horní Rybníky
116. Hlavňov
117. Machov
120. Mukařov
121. Všeň

122. Střeleč
123. Úlibice
124. Pecka
124a. Šárovcova Lhota
125. Bílá Třemešná
126. Vilantice
127. Dolany
128. Slavětín n. Met.
129. Česká Čermná
130. Kounov
131. Trnov
132. Libel
133. Liberk
134. Žampach
135. Klášterec n. Orl.
136. Mistrovice

137. Horní Heřmanice
138. Obruby
139. Údrnice
140. Myštěves
141. Neděliště
142. Sedlice
143. Bělečko
144. Lány u Dašic
145. Jenišovice
146. Skořenice
147. Řetůvka
148. Kozlov
149. Březinka

150. Úherce
151. Nouzov
152. Lužec n. Cid.
153. Vlčí Habřina
154. Lipoltice
155. Jezbořice
156. Lukavice
157. Horní Bradlo

158. Studnice
159. Otradov
160. Morašice
161. Poříčí u Litomyšle
162. Trstěnice

201. Raná
202. Chrášťany
203. Siřejovice
204. Libotenice
205. Pnětluky
206. Jimlín
207. Hříškov
208. Orasice
209. Brníkov
210. Bechlín
211. Stráženice
212. Sedlec
213. Krpy
214. Všejany
215. Semice
216. Chleby
217. Vrbová Lhota
218. Ohaře
219. Mikuláš
220. Přibyslavice
221. Běstvina
222. Střížov
223. Měsecké Žehrovice
224. Dobroviz
225. Dolín
226. Budihostice
227. Kly
228. Bašť
229. Zápy
230. Královice
231. Tismice
232. Krymlov
233. Losiny
234. Chlistovice
235. Kozlov
236. Tis
237. Lašovice
238. Chyňava
239. Korno
240. Kosoř
241. Těptín
242. Ostředek
243. Popovice
244. Strojetice
245. Rejčkov
246. Dobrohostov
247. Broumy
248. Radouš
249. Velká Lečice
250. Drevníky
251. Svatý Jan
252. Křečovice
253. Smilkov
254. Šebířov
255. Bratřice
256. Velký Rybník
257. Šimanov

301. Postřekov
302. Chodov

303. Draženov
304. Mrákov
305. Zahořany
306. Sulislav
307. Všekary
308. Lštění
309. Černíkov
310. Chodská Lhota
311. Újezd
312. Potvorov
313. Hvozd
314. Žebnice
315. Nekmíř
316. Hromnice
317. Vochov
318. Čižice
319. Zemětice
320. Vlčí
321. Ježovy
322. Habartice
323. Rovná
324. Nemilov
325. Přílepy
326. Šipy
327. Kozojedy
328. Vejvanov
329. Volduchy
330. Lhůta
331. Chocenice
332. Kramolín
333. Velenovy
334. Drozdov
335. Těně
336. Čičov
337. Čižkov

401. Drahlín
402. Vysoká u Příb.
403. Horní Hbity
404. Zalužany
405. Kovářov
406. Redice
407. Božejovice
408. Sedlečko u Chot.
409. Prasetín
410. Myslotín
411. Rohozná

412. Věšín
413. Drahenice
414. Čerhonice
415. Oslov
416. Borovany
417. Lom
418. Těmice
419. Polesí
420. Chanovice
421. Čekanice
422. Stará Dobev
423. Albrechtice n. Vlt.
424. Březí u Týna n. Vlt.
425. Březnice
426. Borkovice
427. Tučapy
428. Pluhův Žďár
429. Kamenný Malíkov
430. Mosty
431. Nezamyslice
432. Kraselov
433. Čepřovice
434. Křtěnice
435. Poděřiště
436. Zahájí
437. Drahotěšice
438. Ponědraž
439. Mláka
440. Lásenice
441. Jiřičná
442. Nezdice
443. Stachy
444. Onšovice
445. Ložiště
446. Hracholusky
447. Jáma

448. Rojšín
449. Čakov
450. Vrábče
451. Hůrky
452. Kojákovice
453. Staňkov
454. Přísečná
455. Doudleby
456. Ločenice
457. Soběnov
458. Slavče
459. Třebeč
460. Buková
461. Rapšach
462. Hodice
463. Světlá
464. Volfířov
465. Dyjice

501. Pustá Rybná
502. Rohozná
503. Hrbov
504. Velká Losenice
505. Světnov
506. Kadov
507. Ubušín
508. Věstín
509. Vojtěchov
510. Jámy

511. Bobrůvka
512. Krásněves
513. Bohdalov
514. Řehořov
515. Velký Beranov
516. Příseka
517. Hladov
518. Červený Hrádek
519. Báňovice
520. Mladoňovice

601. Heraltice
602. Cidlina
603. Nové Syrovice
604. Oslnovice
605. Pavlínov
606. Hodov
607. Sedlec
608. Příložany
609. Rešice
610. Slatina

611. Ctidružice
612. Olbramkostel
613. Mašovice
614. Plaveč
615. Morašice
616. Tasovice
617. Věžná
618. Lomnice
619. Heřmanov
620. Holubí Zhoř
621. Zbraslav
622. Chudčice
623. Žebětín
624. Čučice
625. Hlína

626. Jezeřany
627. Syrovice
628. Nosislav
629. Ivaň
630. Horní Poříčí
631. Zboněk
632. Bořitov
633. Šošůvka
634. Lažany
635. Deblín
636. Ořešín
637. Habrůvka
638. Habrovany
639. Telnice

640. Hodějice
641. Bošovice
642. Žarošice
643. Boleradice
644. Písařov
645. Jedlí
646. Chromeč
647. Dlouhomilov
648. Lupěné
649. Bohuslavice
650. Šumvald
651. Palonín
652. Bohdalov
653. Roubanina
654. Biskupice

655. Knínice u Bosk.
656. Hrochov
657. Suchý
658. Otinoves
659. Ruprechtov
660. Radslavičky
661. Otaslavice
662. Ohrozim
663. Třebčín
664. Pěnčín
665. Hvozd
666. Příkazy
667. Hnojice
668. Dolany
669. Velký Týnec
670. Charváty
671. Hrubčice
672. Tvorovice
673. Tištín
674. Morkovice
675. Staré Hvězdlice
676. Velký Újezd
677. Vinary
678. Žářící
679. Zdounky

680. Radotín
681. Nahošovice
682. Loukov
683. Hlinsko pod Host.
684. Němčice
685. Mysločovice

701. Spálov
702. Olšovec
703. Milotice n. Beč.
704. Lhota u Kelče
705. Hošťálková
706. Rusava
707. Fryšták
708. Lhota
709. Kvasice
710. Huštěnovice
711. Cetechovice
712. Buchlovice
713. Polešovice
714. Vřesovice
715. Jestřabice
716. Vlkoš

717. Strážovice
718. Kobylí
719. Velké Bílovice
720. Šakvice
721. Bernartice n. Odr.
722. Petřkovice
723. Jurínka
724. Velká Lhota
725. Trnava
726. Klečůvka
727. Částkov
728. Halenkovice
729. Popovice
730. Ostrožská Lhota
731. Vnorovy
732. Radějov
733. Rohatec
734. Mutěnice
735. Mikulčice

736. Lanžhot
737. Hlohovec
738. Hodslavice
739. Zubří
740. Valašská Bystřice
741. Ublo
742. Újezd
743. Pozlovice
744. Přečkovice
745. Nezdenice
746. Boršice u Blatnice
747. Veřovice
748. Prostřední Bečva
749. Velké Karlovice
750. Halenkov
751. Lužná
752. Študlov
753. Návojná
754. Bohuslavice n. Vlárí

755. Žítková
756. Strání
757. Javorník

802. Neplachovice
803. Hlavnice
804. Domoradovice
805. Větřkovice
806. Lukavec
807. Mokré Lazce
808. Bohuslavice
809. Vřesina
810. Hlubočec
811. Lubojaty
812. Petřvald
813. Pustějov
814. Rybí
815. Kozlovice
816. Čeladná
817. Trojanovice

820. Kobeřice
821. Děhylov
822. Petřkovice
823. Stará Bělá
824. Starič
825. Sedliště
826. Vojkovice
827. Janovice
828. Morávka
829. Staré Hamry
830. Hať
831. Dolní Lutyně
832. Hradiště
833. Oldřichovice
834. Nýdek
835. Bukovec
836. Dolní Lomná

Lokalita s doloženou variantou

- městská
- venkovská

oblast s provedeným výzkumem nářečí

pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

Lokality jsou označeny dvouciferným (města) a trojciferným číslem (venkovské obce), kdy první číslice udává příslušnost k oblasti nářečí českého jazyka, ostatní číslice jsou pořadové.

Městské

1. Cheb
2. Tachov
3. Karlovy Vary
4. Kadaň
5. Most
6. Ústí n. Labem
7. Česká Lípa
8. Rumburk
9. Frýdlant
10. Trutnov
11. Nová Paka
12. Hradec Králové
13. Vysoké Mýto
14. Mladá Boleslav
21. Roudnice n. Labem
22. Praha
23. Kolín
24. Rakovník
25. Příbram
26. Benešov
27. Ledeč n. Sázavou
30. Železná Ruda
31. Plzeň
32. Klatovy
40. Vyšší Brod
41. Strakonice
42. Tábor
43. Jindřichův Hradec
44. Prachatice
45. České Budějovice
49. Slavonice
51. Jihlava
52. Třebíč
53. Nové Město na Moravě
59. Svitavy
61. Znojmo
62. Moravský Krumlov
63. Brno
64. Boskovice
65. Litovel
66. Prostějov
67. Kroměříž
71. Lipník n. Bečvou
72. Vsetín
73. Kyjov
74. Uherský Brod
75. Břeclav
79. Mikulov
81. Opava
82. Ostrava
83. Příbor
84. Český Těšín
91. Šumperk
92. Bruntál
93. Moravský Beroun
94. Jeseník
95. Osoblaha

0 25 50 km

1 : 1 400 000

Pravidelné regionální obměny

- *ne* × *ně*
- *t* × *ť*
- *t* × *ť*, *ťi*
- *sť* × *s´c´*
- *s´c´* × *šč*
- *s´c´* × *šč*

ODDÍL II

TYPY A REGIONY

TYPOLOGIE KRÁCENÍ VOKÁLŮ

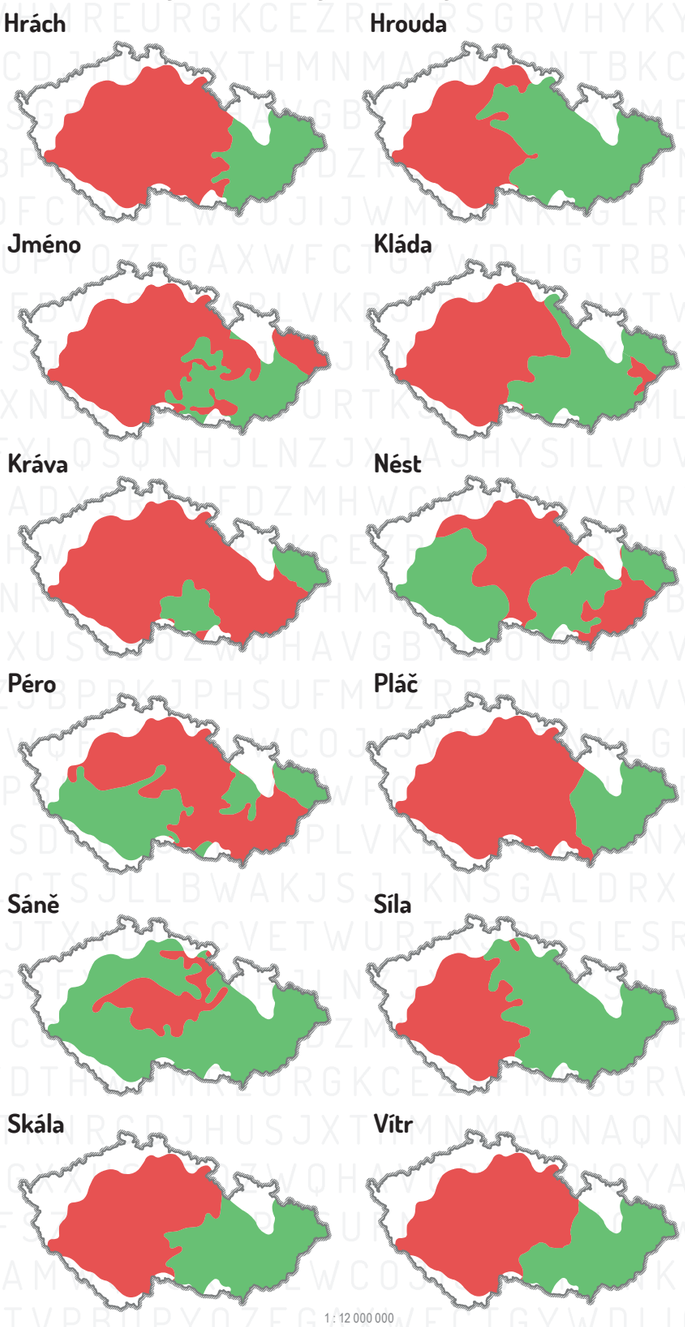
Typizace je druh prostorové syntézy, vědecké metody vycházející z myšlenky, že každý prvek v prostoru má své jedinečné vlastnosti. Typizací se prostorové prvky třídí do skupin podle podobnosti jejich zvolených vlastností. Prvky v těchto skupinách lze charakterizovat jako podobné, ne však naprosto stejné. Výsledkem procesu typizace jsou vymezené **typy** uspořádané do **typologie**. Kromě kartografie je typizace využívána ve všech vědních oborech, zejména v geografii, architektuře, zdravotnictví, biologii a chemii (Voženílek, Kaňok et al., 2011).

Proces **typizace území podle krácení vokálů v českých nářečích** proběhl v šesti postupných krocích, které byly realizovány v prostředí ArcGIS Pro. Prvním krokem byl výběr ze 16 sestavených analytických nářečních map pro vymezení typů. Do typizace, vymezení typů a sestavení typologie krácení vokálů bylo **vybráno 12 analytických nářečních map** zařazených do prvního oddílu atlasu. Nebyla zahrnuta čtyři slova z prvního oddílu, a to křída, léto, léta a sníh. Mapa slova křída nebyla zařazena, jelikož jde o slovo přejaté z němčiny, což by mohlo výsledky typizace výrazně ovlivnit. Ostatní nezařazené mapy (léto, léta a sníh) by musely být před typizací výrazně upraveny takovým způsobem, že by se zásadně lišily od analytických nářečních map daných slov.

Druhým krokem typizace byla reklasifikace jednotlivých map podle vztahu hláskových variant ke kvantitě vokálů. Vrstvy 12 vybraných analytických nářečních map byly **reklasifikovány do dvou tříd** – krátké varianty a dlouhé varianty. K tomuto účelu byl v každé vrstvě vytvořen nový atribut KRATKOST, vyjadřující kvantitu hlásky. Atribut byl vytvořen v textovém datovém typu a jeho hodnoty byly zvoleny buď „+“, které vyjadřuje dlouhou variantu, nebo „–“, jež je znakem pro variantu krátkou. Podle nového atributu KRATKOST byly pomocí nástroje *Dissolve* spojeny jednotlivé polygony se shodnou hodnotou atributu. Výsledkem byl soubor 12 nových datových vrstev s rozdělením území na oblasti s dlouhou variantou a krátkou variantou každého zkoumaného slova (viz mapy v následujícím sloupci).

Ve třetím kroku byla provedena **překryvná analýza** (*Polygon overlay*) pomocí nástroje *Union*. Do analýzy vstoupilo 12 nově vytvořených datových sad. Výstupem z analýzy byla datová vrstva složená z průniků polygonů všech 12 vstupních vrstev. Vrstva obsahovala 541 polygonů s jedinečnou posloupností atributů vyjadřujících zastoupení dlouhých a krátkých variant vybraných slov.

Oblasti s krátkými a dlouhými vokály



Protože vrstva z překryvné analýzy obsahovala velké množství malých polygonů (i v řádech jednotek km^2), byla ve čtvrtém kroku typizace provedena generalizace celé vrstvy. Cílem **generalizace** bylo odstranění malých polygonů, které nemají vliv na vymezení typů. Generalizace byla provedena nástrojem *Eliminate*, s nastavením minimální velikost polygonu na 150 km^2. Hodnota 150 km^2 byla určena podle rozsahu nářečních podoblastí vymezených dřívějším výzkumem dialektologického oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR. Nástroj *Eliminate* připojil polygony menší než 150 km^2 k sousednímu polygonu s nejdelší hranicí. Výslednou zgeneralizovanou vrstvu tvořilo 54 polygonů. Každý polygon obsahoval 12 atributů s určením dlouhé či krátké hláskové varianty každého slova zahrnutého do typizace.

Pátý krok typizace představoval **vymezení typů** krácení vokálů pomocí kvantifikace dlouhých a krátkých variant v každém polygonu. K tomu byl zvolen přístup, ve kterém byla dlouhé variantě přiřazena hodnota 1 a krátké -1. Následně byly tyto hodnoty všech atributů KRATKOST sečteny do atributu SOUCET, čímž celková hodnota kvantity používaných vokálů umožnila vymezit typ. Výsledné hodnoty atributu SOUCET se pohybovaly v rozmezí od -12 do +10.

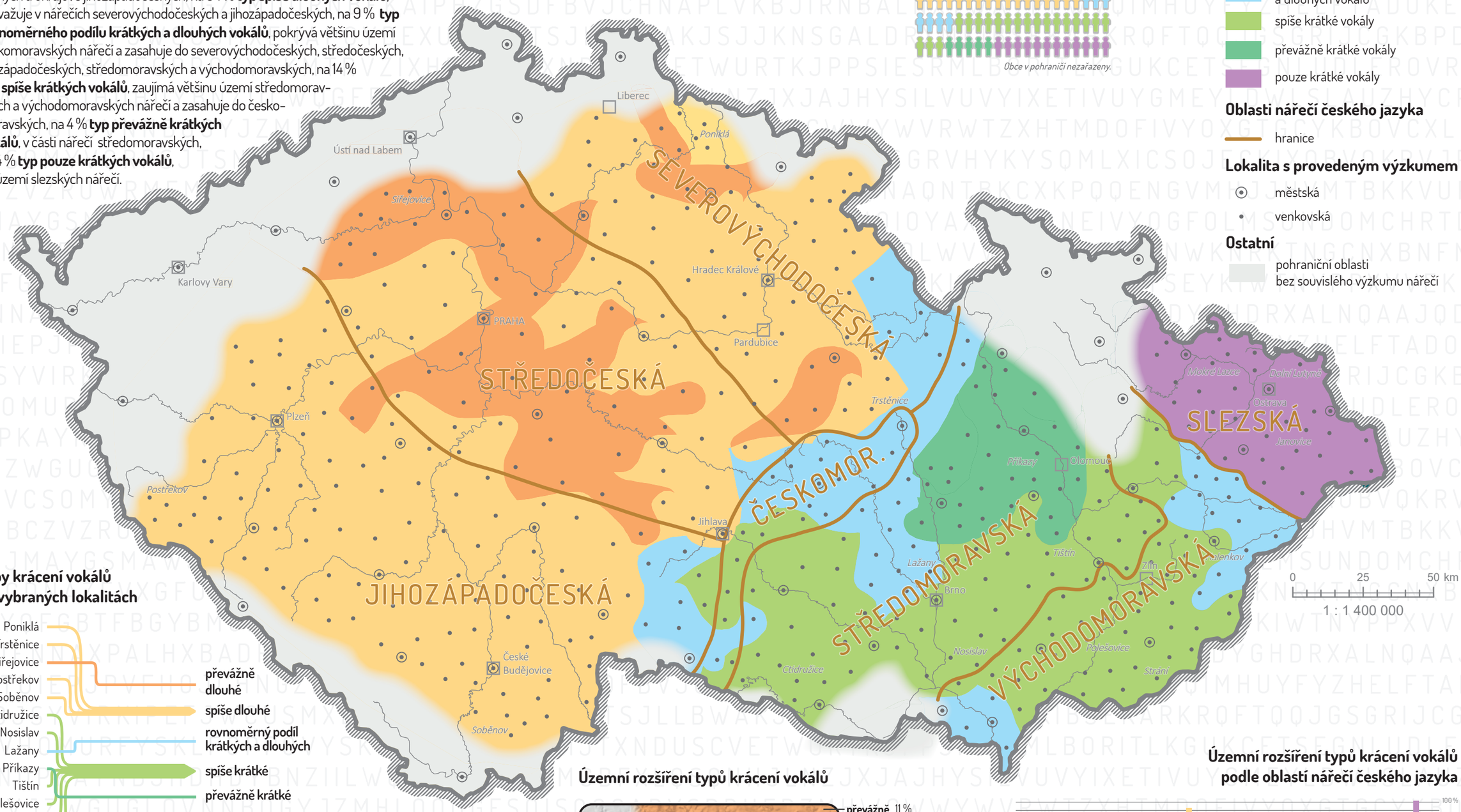
Bylo vymezeno šest intervalů, které představují výsledné typy. Závěrečným, šestým krokem bylo **sestavení typologie** krácení vokálů. Výchozím typem je tzv. typ „rovnoměrného podílu krátkých a dlouhých vokálů“ (hodnoty atributu SOUCET -2 až +2). Další typy byly nazvány „spíše krátkých vokálů“ (hodnoty -3 až -7) a „spíše dlouhých vokálů“ (+3 až +7), následovaly typy „převážně krátkých vokálů“ (-10 až -8) a „převážně dlouhých vokálů“ (+8 až +10). U krátkých variant byl navíc vymezen typ „pouze krátkých vokálů“, jehož hodnota je nižší než -10.

Typologie krácení vokálů

- typ **PŘEVÁŽNĚ DLOUHÝCH VOKÁLŮ** – minimálně v 70 % vybraných slov se vyskytl dlouhý vokál
- typ **SPÍŠE DLOUHÝCH VOKÁLŮ** – v 30 % až 69 % vybraných slov se vyskytl dlouhý vokál
- typ **ROVNOMĚRNÉHO PODÍLU KRÁTKÝCH A DLOUHÝCH VOKÁLŮ** – z vybraných slov se současně vyskytl dlouhý a krátký vokál maximálně v 29 %
- typ **SPÍŠE KRÁTKÝCH VOKÁLŮ** – v 30 % až 69 % vybraných slov se vyskytl krátký vokál
- typ **PŘEVÁŽNĚ KRÁTKÝCH VOKÁLŮ** – v 70 % až 89 % vybraných slov se vyskytl krátký vokál
- typ **POUZE KRÁTKÝCH VOKÁLŮ** – minimálně v 90 % vybraných slov se vyskytl krátký vokál

TYPY KRÁCENÍ VOKÁLŮ

Na sledovaném území se vyskytuje šest typů krácení vokálů: na 11 % **typ převážně dlouhých vokálů**, zejména v oblastech nářečí středočeských, částečně severovýchodočeských a okrajově jihozápadočeských, na 34 % **typ spíše dlouhých vokálů**, převažuje v nářečích severovýchodočeských a jihozápadočeských, na 9 % **typ rovnoměrného podílu krátkých a dlouhých vokálů**, pokrývá většinu území českomoravských nářečí a zasahuje do severovýchodočeských, středočeských, jihozápadočeských, středomoravských a východomoravských, na 14 % **typ spíše krátkých vokálů**, zaujímá většinu území středomoravských a východomoravských nářečí a zasahuje do českomoravských, na 4 % **typ převážně krátkých vokálů**, v části nářečí středomoravských, na 4 % **typ pouze krátkých vokálů**, na území slezských nářečí.



Podíl obyvatel užívajících typy krácení vokálů

Obce v pohraničí nezařazeny.

Typ krácení vokálů

- převážně dlouhé vokály
- spíše dlouhé vokály
- rovnoměrný podíl krátkých a dlouhých vokálů
- spíše krátké vokály
- převážně krátké vokály
- pouze krátké vokály

Oblasti nářečí českého jazyka

- hranice

Lokalita s provedeným výzkumem

- městská
- venkovská

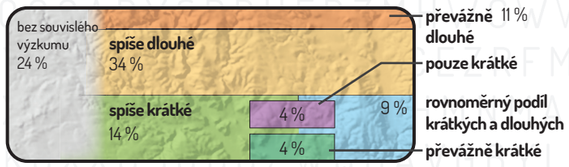
Ostatní

- pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí

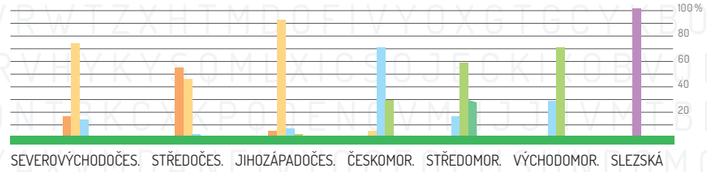
Typy krácení vokálů ve vybraných lokalitách



Územní rozšíření typů krácení vokálů



Územní rozšíření typů krácení vokálů podle oblastí nářečí českého jazyka



REGIONALIZACE KRÁCENÍ VOKÁLŮ

Regionalizace je druh prostorové syntézy, vědecké metody vymezování regionů. **Regiony** jsou jedinečné části území s charakteristickou sadou vybraných vlastností. K pojmenování regionů jsou nejčastěji použity zeměpisné názvy. Regiony se oproti typům neopakují. Výsledkem procesu regionalizace jsou územně vymezené regiony uspořádané do **regionalizace** (Voženílek, Kaňok et al., 2011).

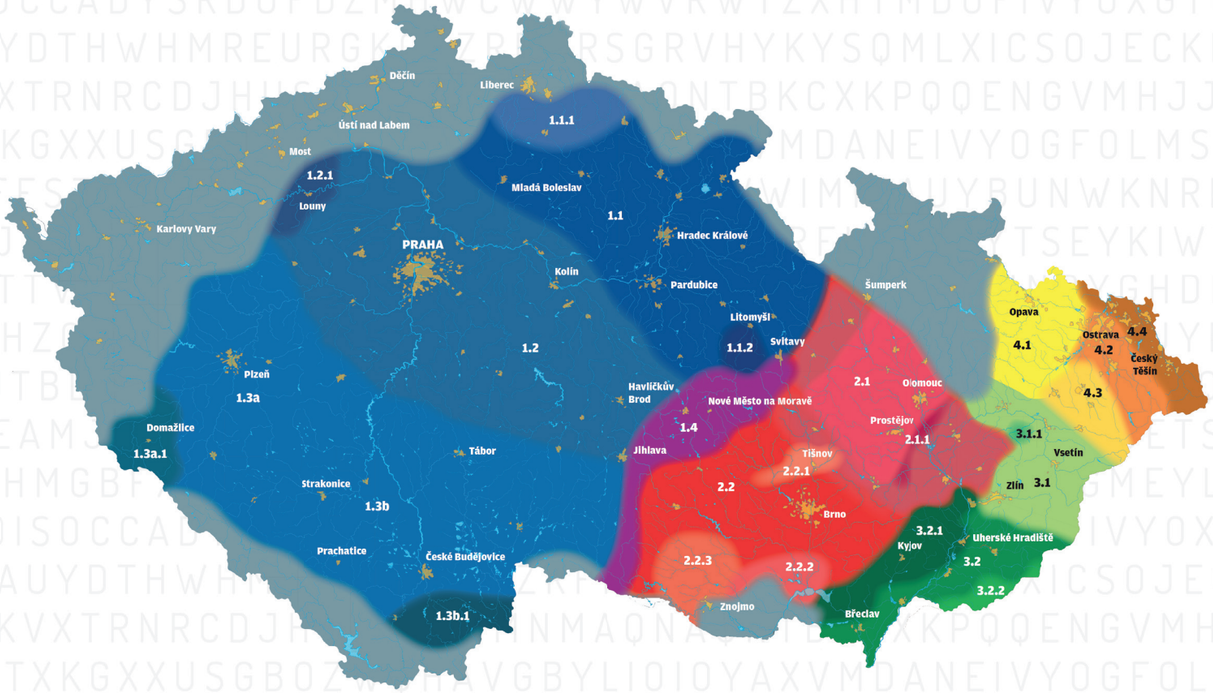
Dialektologické oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR představilo regionalizaci nářečí českého jazyka na mapě s názvem *Jak se kde mluví: nářečí v České republice* (viz mapa vpravo). V ní je zájmové území rozděleno do čtyř skupin: 1) česká nářečí v užším smyslu, 2) středomoravská nářeční skupina, 3) východomoravská nářeční skupina a 4) slezská nářečí. Jednotlivé skupiny se hierarchicky dělí na podskupiny a typy. Jihozápadočeská podskupina se dále dělí na úseky západočeský a jihočeský.

Cílem regionalizace v *Atlase nářečí českého jazyka: krácení vokálů* není vymezení regionů podle obecné nářeční situace, jak je tomu u výše zmíněné mapy. Regionalizace sleduje pouze jev krácení hlásek, a to z 12 analytických nářečních map, jejichž zdrojem je *Český jazykový atlas 5*, a lze ji nazvat regionalizací krácení vokálů.

Regionalizace krácení vokálů byla vytvořena kartografickou syntézou. Pro tuto samostatnou techniku existuje několik přístupů, mezi které patří například inventarizace tematického obsahu analytických map či provedení evidence prvků ve čtvercové kartografické síti (Voženílek, Kaňok et al., 2011).

Vzhledem k jedinečnosti vstupních dat byl pro tvorbu regionalizace zvolen přístup **vizuální analýzy**, jejímž základem je nalezení jader ve zkoumaném území a následné vykreslení průběhu hranic regionů. Vstupní vrstvou pro tvorbu regionalizace byla mapa typů krácení vokálů vytvořená z 12 analytických nářečních map (viz str. 47). Při vymezování jedinečných území a jejich jader bylo přihlíženo k několika aspektům, primárně k výskytu typů krácení vokálů v daném prostoru a jejich prostorové provázanosti, ale také ke geografické charakteristice území. Při vymezování regionů byl také sledován průběh hranic oblastí nářečí českého jazyka (viz mapa na této straně či mapa na str. 10).

Regionalizací vzniklo celkem **13 regionů krácení vokálů**. Ty byly uspořádány do čtyř skupin podle geografického rozložení na regiony **české**, **českomoravské**, **moravské** a **slezské**.



Mapa regionalizace českých nářečí Jak se kde mluví: nářečí v České republice

1. Česká nářečí v užším smyslu
- 1.1 severovýchodočeská nář. podskupina
  - 1.1.1 typ podještědský a podkrkonošský
  - 1.1.2 typ litomyšlský
- 1.2 středočeská nář. podskupina
  - 1.2.1 typ lounsko-litoměřický
- 1.3 jihozápadočeská nář. podskupina
  - 1.3a západočeský úsek
    - 1.3a.1 typ domažlický
  - 1.3b jihočeský úsek
    - 1.3b.1 typ doudlebský
- 1.4 českomoravská nářeční podskupina

2. Středomoravská nářeční skupina
- 2.1 centrální středomoravská podskupina
  - 2.1.1 typ čuhácký
- 2.2 jižní středomoravská podskupina
  - 2.2.1 typ horský
  - 2.2.2 typ židlochovický
  - 2.2.3 typ znojemský

3. Východomoravská nářeční skupina
- 3.1 severní (valašská) podskupina
  - 3.1.1 typ kelečský
- 3.2 jižní (slovácká) podskupina
  - 3.2.1 typ dolský
  - 3.2.2 typ kopaničářský

4. Slezská nářeční skupina
- 4.1 západní (opavská) podskupina
- 4.2 východní (ostravská) podskupina
- 4.3 jižní (frenštátská) podskupina
- 4.4 přechodová nářečí česko-polská

pohraniční oblasti

Regionalizace krácení vokálů (mapa str. 49)

1. České regiony

1.1 region podkrkonošský – území spíše dlouhých a převážně dlouhých vokálů rozkládající se na Jilemnicku, Novopacku a Hořicku

1.2 region severovýchodočeský – území pouze s výskytem spíše dlouhých vokálů rozkládající se od Broumovska přes Královéhradecko a Pardubicko až po Liberecko

1.3 region středočeský – území se střídáním převážně dlouhých a spíše dlouhých vokálů rozkládající se od Loun k Ledči nad Sázavou

1.4 region jihozápadočeský – území pouze s výskytem spíše dlouhých vokálů rozkládající se od Plzeňska až po Českobudějovicko

1.5 region litomyšlský – území s výskytem spíše dlouhých a převážně dlouhých vokálů rozkládající se od obce Střížov po Vysoké Mýto a výběžkem k Libeli

1.6 region havlíčkobrodský – území pouze s výskytem spíše dlouhých vokálů rozkládající se od Jihlavy po Rejčkov

2. Českomoravské regiony

2.1 region orlicko-českomoravský – území pouze s výskytem rovnoměrného podílu krátkých a dlouhých vokálů rozkládající se od Letohradu až k Blansku

2.2 region dačický – území pouze s výskytem rovnoměrného podílu krátkých a dlouhých vokálů rozkládající se v okolí Dačic

3. Moravské regiony

3.1 region hanácký – území převážně krátkých vokálů v širším okolí Olomouce

3.2 region jihomoravsko-slovácký – území pouze s výskytem spíše krátkých vokálů nacházející se od Třebíče po Vsetín a Lipník nad Bečvou

3.3 region břeclavský – území pouze s výskytem rovnoměrného podílu krátkých a dlouhých vokálů v okolí Břeclavi

3.4 region valašský – území pouze s výskytem rovnoměrného podílu krátkých a dlouhých vokálů rozkládající se od Bernartic nad Odrou po Újezd

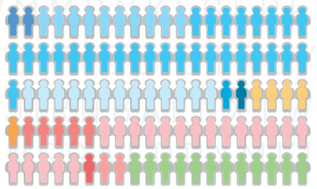
4 . Slezské regiony

4.1 region moravskoslezský – území s výskytem pouze krátkých vokálů rozkládající se na Opavsku, Ostravsku, Příborsku, Českotěšínsku a Jablunkovsku

REGIONY KRÁCENÍ VOKÁLŮ

Na zkoumané části Česka se vyskytují čtyři skupiny regionů krácení vokálů. **Šest českých regionů** (podkrkonošský, severovýchodočeský, středočeský, jihozápadočeský, litomyšlský a havlíčkobrodský) pokrývá většinu území severovýchodočeské, středočeské a jihozápadočeské nářeční oblasti. Na pomezí Čech a Moravy se nacházejí **dva českomoravské regiony** (orlicko-českomoravský a dačický). **Čtyři moravské regiony** (hanácký, jihomoravsko-slovácký, břeclavský a valašský) jsou rozloženy na většině území středomoravské a východomoravské nářeční oblasti. Ve východním cípu se nachází **jeden slezský region** (moravskoslezský), který se shoduje se slezskou nářeční oblastí.

Podíl obyvatel v regionech krácení vokálů



Obce v pohraničí nezařazeny.

Regiony krácení vokálů

1. České regiony
- 1.1 podkrkonošský
- 1.2 severovýchodočeský
- 1.3 středočeský
- 1.4 jihozápadočeský
- 1.5 litomyšlský
- 1.6 havlíčkobrodský

2. Českomoravské regiony
- 2.1 orlicko-českomoravský
- 2.2 dačický

3. Moravské regiony
- 3.1 hanácký
- 3.2 jihomoravsko-slovácký
- 3.3 břeclavský
- 3.4 valašský

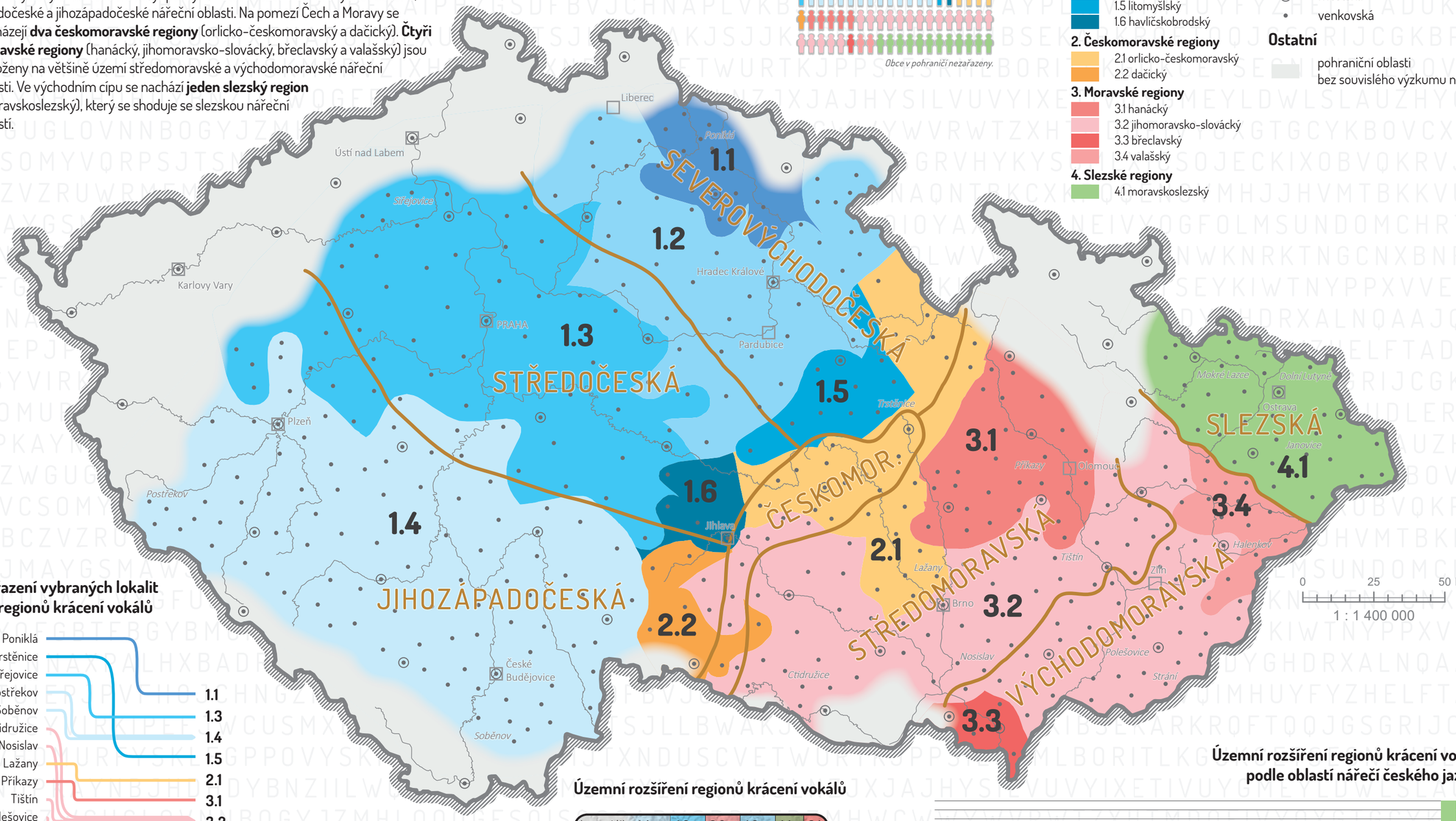
4. Slezské regiony
- 4.1 moravskoslezský

Oblasti nářečí českého jazyka

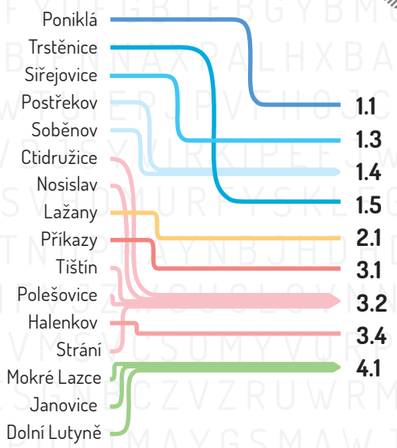
- hranice

Lokalita s provedeným výzkumem
- městská
- venkovská

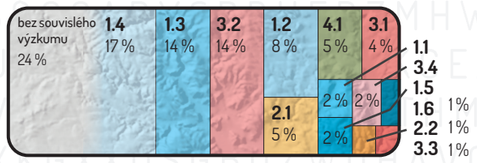
Ostatní
- pohraniční oblasti bez souvislého výzkumu nářečí



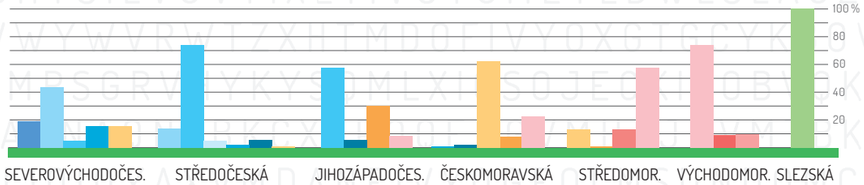
Zařazení vybraných lokalit do regionů krácení vokálů



Územní rozšíření regionů krácení vokálů



Územní rozšíření regionů krácení vokálů podle oblastí nářečí českého jazyka



ZÁVĚR

Cílem ***Atlasu nářečí českého jazyka: krácení vokálů*** je přiblížit čtenářům problematiku krácení vokálů novým způsobem práce s daty výzkumu nářečí v České republice a odlišnou formou jejich vizualizace. Atlas je jedinečný vytvořeným vizuálním stylem prostřednictvím analytických nářečních map s nově sestaveným znakovým klíčem. Ten vznikl pro 16 nářečních map z *Českého jazykového atlasu* vybraných na základě několika kritérií. Hlavním kritériem bylo zobrazení výsledků krácení vokálů v nářečích českého jazyka.

Atlas je rozdělen na dva oddíly. První oddíl představuje analytické nářeční mapy znázorňující krácení vokálů u vybraných slov. Mapy zachycují prostorové rozložení hláskových variant v prvním, v některých případech i v jiném pádě. Pro každé slovo (vždy jen pro 1. pád) byly jednotlivé hláskové varianty vyhodnoceny podle počtu obyvatel, kteří je užívají. Pomocí dendrogramu se sledovalo rozložení hláskových variant v dialektologicky specifických lokalitách.

Druhý oddíl atlasu obsahuje syntetické nářeční mapy vzniklé typizací a regionalizací. Mapy typů a regionů byly zpracovány shodně s mapami v prvním oddíle a vymezené typy a regiony porovnány s počtem obyvatel a rozlohou České republiky. Syntetické nářeční mapy představují vyvrcholení kartografické práce a přinášejí hodnotné dialektologické výsledky.

Mapa typů nářečí je odvozena z 12 analytických nářečních map, které vstupovaly do překryvné analýzy. Po zpracování jejich výsledků vzniklo šest typů území s různým krácením vokálů – typ s převážně dlouhými vokály, který se rozkládá zejména ve středních Čechách, zasahuje také do severní části Čech a do oblasti jihozápadně od Vysokého Mýta. Zkoumané obměny v tomto typu se vyskytovaly s dlouhým vokálem minimálně v 70 %. Dalším je typ spíše dlouhých vokálů, zaujímající území většiny Čech. Zde se varianty jednotlivých slov vyskytovaly v 30 % až 69 % s dlouhým vokálem. Třetím byl typ s rovnoměrným podílem krátkých a dlouhých vokálů, který se rozkládá na česko-moravské hranici, odkud zasahuje na sever až na Letohradsko a na jih k Blansku. Dále lze tento typ nalézt na Břeclavsku a na území od Bernartic nad Odrou až po Újezd. V obměnách tohoto typu se vyskytl krátký či dlouhý vokál v maximálně 29 %. Čtvrtý je typ spíše krátkých vokálů, jenž se rozkládá na většině na většině území Moravy, konkrétně od Třebíčska až ke Vsetínu a Lipníku nad Bečvou. Pátým je typ převážně krátkých vokálů, který se rozkládá v širším okolí Olomouce a jehož varianty obsahují 70 % až 89 % krátkých variant. Posledním je typ pouze krátkých vokálů zaujímající oblasti Opavska, Ostravska, Českotěšínska a Příborska. Sledované obměny mají v tomto typu vždy krátký vokál.

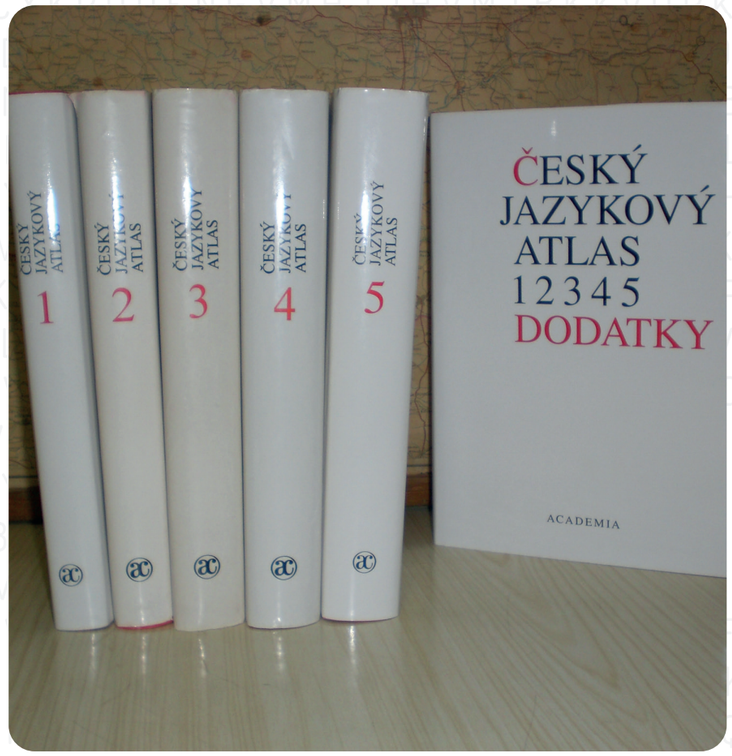
Při porovnání typologie atlasu s průběhem oblastí českého jazyka si lze všimnout podoby v některých částech České republiky. Absolutní shoda panuje u slezských nářečí. Podobné rozložení lze vysledovat v Čechách, kde převážně dlouhý typ převažuje ve středočeské a spíše dlouhý typ v severovýchodočeské a jihozápadočeské nářeční oblasti. Výsledky typizace poukazují na rozdíl v rozložení českomoravské nářeční oblasti a typu s rovnoměrným podílem krátkých a dlouhých vokálů sledovaných slov, který může být považován za oblast přechodu českých a moravských nářečí. Ve výsledné typologii je však na rozdíl od českomoravské nářeční oblasti rozšířen tento přechodný typ spíše v severní části česko-moravské hranice zasahující až k Orlickým horám. Po porovnání se nejrozdílnější situace vyskytuje na jižní a východní Moravě, kde převažuje typ spíše krátkých vokálů. Pouze na Hané se vyskytuje typ s převážně krátkými vokály.

Regionalizace vycházela z výše sestavené typologie. Pomocí vizuální analýzy byly určeny hranice regionů s jedinečným rozložením typů krácení vokálů. Výsledných 13 specifických regionů krácení vokálů bylo rozděleno do čtyř skupin podle geografické polohy (české, českomoravské, moravské a slezské). Do českých regionů byly zařazeny podkrkonošský, severovýchodočeský, středočeský, jihozápadočeský, litomyšlský a havlíčkobrodský region. Českomoravské regiony se skládají z orlicko-českomoravského a dačického regionu. Do moravských regionů patří hanácký, jihomoravsko-slovácký, břeclavský a valašský region. Slezské regiony jsou zastoupeny pouze regionem moravskoslezským.

Při porovnání výsledné regionalizace s mapou nářečí českého jazyka je na první pohled zřejmá podobnost českých regionů se skupinou českých nářečí v užším smyslu, a to zejména v severních a středních Čechách. Naopak v jižní části Čech vymezuje regionalizace jednolité území, ve kterém se vyskytují pouze varianty obsahující spíše dlouhé vokály. Výrazným rozdílem je existence přechodného území českomoravských nářečí, kde se hláskové varianty řadí do typu s rovnoměrným podílem krátkých a dlouhých vokálů.

U dialektů na Moravě je největším rozdílem sloučení většiny středomoravských a východomoravských nářečí do jednoho jihomoravsko-slováckého regionu. Při regionalizaci krácení vokálů vznikl specifický břeclavský region, ve kterém se vyskytují pouze typy s rovnoměrným podílem krátkých a dlouhých vokálů. Na východním okraji Moravy byl vymezen valašský region, který zhruba koresponduje s územním rozložením severní části východomoravské nářeční oblasti. Na střední Moravě si lze také všimnout podoby hanáckého regionu s centrální částí středomoravské nářeční oblasti. Absolutní shoda se vyskytla pouze ve východním cípu republiky u moravskoslezského regionu a slezské nářeční oblasti.

Atlas a jeho výsledky poslouží dialektologům nejenom jako ukázka alternativní vizualizace dialektologických dat k ČJA, ale i jako analytický dokument pojednávající o krácení vokálů v nářečích českého jazyka. Výsledky kartografické syntézy jsou důkazem úspěšného a prospěšného přiblížení dialektologického a kartografického výzkumu na jedné straně a akademické komunity a laické veřejnosti na straně druhé. Obdobné propojení dialektologů a kartografů lze uplatnit i při řešení dalších dialektologických jevů.



LITERATURA

BALHAR, Jan et al. *Český jazykový atlas 5.* [online]. 2., elektronické, opravené a doplněné vyd. Dialektologické oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR, 2016. [cit. 3. 11. 2020] ISBN 978-80-86496-95-5. Dostupné z: https://cja.ujc.cas.cz/CJA5/

BALHAR, Jan; JANČÁK, Pavel et al. *Český jazykový atlas: O slovníku.* [online]. 2., elektronické, opravené a doplněné vyd. Dialektologické oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR, 2018. [cit. 3. 11. 2020] ISBN 978-80-88211-06-8. Dostupné z: https://cja.ujc.cas.cz/e-cja/

ČIŽMÁROVÁ, Libuše; KLOFEROVÁ, Stanislava; ŠIPKOVÁ, Milena. *Jak se kde mluví: nářečí v České republice.* In: PRAVDOVÁ, Markéta (ed.) *Čeština nově od A do Ž.* Praha: Academia, Lidové noviny, 2016. ISBN 978-80-200-2560-9.

IREINOVÁ, Martina; KONEČNÁ, Hana. *Český jazykový atlas v datech* In: ČMEJRKOVÁ, Světlana; HOFFMANOVÁ, Jana; KLÍMOVÁ, Jana (eds.) *Čeština v pohledu synchronním a diachronním: Stoleté kořeny Ústavu pro jazyk český.* Praha: Karolinum, 2012, s. 303–306. ISBN 978-80-246-2121-0.

IREINOVÁ, Martina; KONEČNÁ, Hana. *Nářečí dříve a nyní: Český jazykový atlas.* [online]. Praha: Středisko společných činností AV ČR, 2015 [cit. 3. 11. 2020]. ISSN 2464-6245. Dostupné z: https://www.academia.cz/uploads/media/preview/0001/04/4eb8f01a3ac166949fdc807473da709ce48daade.pdf/

IREINOVÁ, Martina; KONEČNÁ, Hana. *Slovník nářečí českého jazyka.* [online]. Praha: Středisko společných činností AV ČR, 2016 [cit. 3. 11. 2020]. ISSN 2464-6245. Dostupné z: https://www.academia.cz/uploads/media/preview/0001/04/f11bf4dc39fdcf44317ce78e528cd9954221f441.pdf/

IREINOVÁ, Martina; KONEČNÁ, Hana. *Český jazykový atlas v datech a obrazech.* [online]. [cit. 11. 3. 2020]. Dostupné z: http://ujc.avcr.cz/miranda2/export/sitesavcr/ujc/sys/galerie-download/ste-vyroci/konference-files/Ireinova-Konecna.PDF_826595220.pdf/

KLOFEROVÁ, Stanislava. *Nad svazky izoglos v Českém jazykovém atlase. Naše řeč.* [online]. 2003, 86 (1), s. 5–18 [cit. 11. 3. 2020]. ISSN 2571-0893. Dostupné z: http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7706

KLOFEROVÁ, Stanislava. *Dialektologie.* In: PLESKALOVÁ, Jana; KRČMOVÁ, Marie; VEČERKA, Radoslav; KARLÍK, Petr (eds.) *Kapitoly z dějin české jazykovědné bohemistiky.* Praha: Academia, 2007, s. 336–376. ISBN 978-80-200-1523-5.

KLOFEROVÁ, Stanislava. *Český jazykový atlas a čeština.* In: ČMEJRKOVÁ, Světlana; HOFFMANOVÁ, Jana; KLÍMOVÁ, Jana (eds.) *Čeština v pohledu synchronním a diachronním: Stoleté kořeny Ústavu pro jazyk český.* Praha: Karolinum, 2012, s. 297–302. ISBN 978-80-246-2121-0.

KLOFEROVÁ, Stanislava. *Dialektologie.* In: KARLÍK, Petr; NEKULA, Marek; PLESKALOVÁ, Jana (eds.) CzechEncy: *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2017a [cit. 8. 11. 2020]. Dostupné z: https://www.czechency.org/slovnik/DIALEKTOLOGIE/

KLOFEROVÁ Stanislava. *Dialekt.* In: KARLÍK, Petr; NEKULA, Marek; PLESKALOVÁ, Jana (eds.) CzechEncy: *Nový encyklopedický slovník češtiny.* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2017b [cit. 8. 11. 2020]. Dostupné z: https://www.czechency.org/slovnik/DIALEKT/

KLOFEROVÁ, Stanislava. *Jazykový zeměpis.* In: KARLÍK, Petr; NEKULA, Marek; PLESKALOVÁ, Jana (eds.) CzechEncy: *Nový encyklopedický slovník češtiny.* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2017c [cit. 8. 11. 2020]. Dostupné z: https://www.czechency.org/slovnik/JAZYKOVÝ ZEMĚPIS/

KLOFEROVÁ, Stanislava. *Jazykovězeměpisná metoda.* In: KARLÍK, Petr; NEKULA, Marek; PLESKALOVÁ, Jana (eds.) CzechEncy: *Nový encyklopedický slovník češtiny.* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2017d [cit. 8. 11. 2020]. Dostupné z: https://www.czechency.org/slovnik/JAZYKOVĚZEMĚPISNÁ METODA/

VONDRÁKOVÁ, Alena; VOŽENÍLEK, Vít et al. *Atlas vysokého školství v České republice 2001–2014.* Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, 2016. ISBN 978-80-244-5139-8.

VOŽENÍLEK, Vít; KAŇOK, Jaromír et al. *Metody tematické kartografie: vizualizace prostorových jevů.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. ISBN 978-80-244-2790-4.

VOŽENÍLEK, Vít; KOZÁKOVÁ, Magdaléna. *Geoinformation Technologies in Atlas Production.* In: GAJOS, Małgorzata; STYBLIŃSKA, Małgorzata (eds.): *Geoinformation Challenges.* Katovice, Uniwersytet Śląski, 2008, pp. 291–303. ISBN 83-918826-4-0. ISSN 953-6129-31-0.

VOŽENÍLEK, Vít; VONDRÁKOVÁ, Alena. *Systematic Cartography in Web Atlas Engineering.* Proceedings of the 17th International Multidisciplinary Scientific GeoConference SGEM 2017, (SGEM2017) 29 June - 5 July, 2017, Vol. 17, Issue 23, 679–686 pp, ISBN 978-619-7408-03-4. ISSN 1314-2704, DOI: 10.5593/sgem2017/23/S11.085

REJSTŘÍK

Albrechtice n. Vlt. 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Báňovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Bechlín 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Bělečko 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Benešov 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Bernartice n. Odrou 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 48, 50

Běstvina 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Bílá Třemešná 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Biskupice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Blansko 48, 50

Bobrůvka 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Bohdalov (o. Svitavy) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Bohdalov (o. Žďár n. Sáz.) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Bohuslavice (o. Opava) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Bohuslavice (o. Šumperk) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Bohuslavice n. Vláří 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Boleradice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Borkovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Borovany 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Boršice u Blatnice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Bořitov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Boskovice 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Bošovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Božejovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Bratřice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Brníkov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Brno 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 48, 49, 53, 54

Broumovsko 48

Broumy 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Bruntál 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Břeclav 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43, 48, 49

Břeclavsko 48, 49, 50

Březí u Týna n. Vltavou 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Březinka 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Březnice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Budihostice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Buchlovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Buková 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Bukovec 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 43

Cerhonice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Cetechovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Cidlina 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Čtidružice 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 49

Čakov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Částkov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Čekanice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Čeladná 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Čepřovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Černíkov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Červený Hrádek 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Dohalovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Dohnalice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Dolany (o. Náchod) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Dolany (o. Olomouc) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Dolín 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Dolní Lomná 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Dolní Lutyně 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 49

Domažlice 48

Domažlicko 20

Domoradovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Doudleby 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Drahenice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Drahlín 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Drahotěšice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Draženov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Dřevníky 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Drozdov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Držkov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Dyjice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Frýdecko–Mistecko 26

Frýdlant 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Frýdštejn 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Fryšták 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Habartice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Habrovany 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Habrůvka 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Halenkov 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 49

Halenkovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hať 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Havlíčkův Brod 48

Heraltice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Heřmanov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hladov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hlavnice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hlavňov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hlína 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hlinsko p. Host. 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hlohovec 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hlubočec 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hnojice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hodějice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hodice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hodov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hodslavice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Holubí Zhoř 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Horní Bradlo 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Horní Dušnice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Horní Hbity 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Horní Heřmanice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Horní Kalná 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Horní Poříčí 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Horní Rybníky 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hoření Paseky 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hořičko 48

Hošťálková 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hradec Králové 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 48, 49

Hradiště 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hracholusky 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hrbov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hrochov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hromnice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hrubčice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hřiškov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hůrky 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Huštěnovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hvozd (o. Plzeň–sever) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Hvozd (o. Prostějov) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Chanovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Charváty 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Cheb 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Chleby 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Chlístovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Chocenice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Chodov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Chodská Lhota 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Chráštany 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Chromeč 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Chudčice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Chyňava 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Ivaň 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Jablunkovko 48

Jáma 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Jámy 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Janovice 8, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Javorník 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Jedlí 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Jenišovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Jeseník 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Jestřabice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Jezbořice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Jezeřany 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Ježovy 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Jihlava 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 48, 49

Jilemnicko 48

Jimlín 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Jindřichův Hradec 13, 17, 19, 21, 22, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Jiřičná 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Juřinka 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kadaň 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Kadov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Karlovy Vary 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 48, 49

Klášterec n. Orlicí 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Klatovsko 20

Klatovy 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Klečůvka 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kly 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Knínice u Bosk. 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kobeřice 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Kobyli 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kojákovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kopřivnice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kořenice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kostelec n. Černými lesy 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kostelec u Holešova 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kostelní Lhota 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kostomlaty 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kovářov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kozlov (o. Havl. Brod) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kozlov (o. Ústí n. Orl.) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kozlovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kozojedy 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Královéhradecko 48

Královice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kramolín 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kraselov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Krásněves 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kroměříž 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Krpy 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Krymlov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Křečovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Křtěnice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kvasice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Kyjov 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43, 48

Lany u Dašic 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lanžhot 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lásenice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lašovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lažany 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 49

Lažiště 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Ledeč n. Sázavou 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43, 48

Lestkov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Letohrad 48

Letohradsko 50

Lhota 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lhota u Kelče 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lhůta 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Libel 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 48

Liberec 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 48, 49

Liberecko 48

Liberk 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Libotenice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lom 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lomnice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Losiny 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Loukov (o. Kroměříž) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Loukov (o. Semily) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Louny 48

Lubojaty 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lštění 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lukavec 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lukavice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lupěné 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mašovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lužec n. Cidlinou 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Lužná 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 44

Machov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mikuláš 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mikulčice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mikulov 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Milotice n. Beč. 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mistrovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mladá Boleslav 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43, 48

Mladoňovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mláka 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mokré Lazce 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 49

Morašice (o. Svitavy) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Morašice (o. Znojmo) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Moravka 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Moravský Beroun 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Moravský Krumlov 13, 17, 19, 21, 22, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Morkovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Most 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43, 48

Mosty 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mrákov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mrklov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Všecké Žehrovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mukařov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mutěnice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Mysločovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Myslotín 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Myštěves 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Nahošovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Návojná 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Nekmíř 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Němčice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Nemilov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Neplachovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Nezamyslice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Nezdenice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Nezdice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Nosislav 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 49

Nouzov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Nová Paka 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Nová Ves n. Pop. 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Nové Město na Moravě 13, 17, 19, 21, 22, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43, 48

Nové Syrovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Novopacko 48

Nýdek 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Obruby 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Ohaře 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Ohrozim 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Olbramkostel 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Oldřichovice 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Olomouc 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 48, 49, 50

Olšovec 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Onšovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Opava 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43, 48

Opavsko 48, 50

Orasice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Ořešín 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Oslnovice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Oslov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Osoblaha 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35, 37, 39, 41, 43

Ostrava 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 48, 49

Ostravsko 26, 48, 50

Ostrožská Lhota 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Ostředek 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Otaslavice 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Otinoves 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Otradov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Palonín 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Pardubice 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 48, 49

Pardubicko 48

Paseky n. Jizerou 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Pavlínov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Pecka 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Pěnčín 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Petříkovice (o. Nový Jičín) 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Petříkovice (o. Opava) 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Petřvald 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Pisařov 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Plaveč 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Pluhův Žďár 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Plzeň 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 48, 49

Plzeňsko 20, 48

Pnětluky 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43

Poděviště 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29,

EDIČNÍ ŘADA M·A·P·S·

MAPS AND ATLAS PRODUCT SERIES

Ediční řada M·A·P·S· (Map and Atlas Product Series) je určena k podpoře publikační činnosti pracovníků a studentů Katedry geoinformatiky Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. V rámci Ediční řady M·A·P·S· je možné publikovat výsledky dosažené při vědecko-výzkumné činnosti a studiu na PřF UP ve formě mapy, souboru map nebo atlasu (v analogové či digitální formě). Všechny tituly procházejí recenzním řízením dvěma nezávislými oponenty (kartografem a tematikem) a jsou vydávány přednostně ve Vydavatelství Univerzity Palackého.

Licenční nakladatelské smlouvy jsou uzavírány v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským. Vydání publikace se řídí směrnicí rektora UP č. B3-14/7-SR Ediční činnost Univerzity Palackého v Olomouci.

Složení ediční rady M·A·P·S·

prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc. (předseda, UP Olomouc),
prof. Ing. Bohuslav Veverka, DrSc. (Česká kartografická společnost),
doc. RNDr. Dagmar Kusendová, CSc. (UK Bratislava),
doc. RNDr. Tomáš Hudeček, Ph.D. (VŠCHT v Praze),
RNDr. Ladislav Plánka, CSc. (Česká kartografická společnost),
Mgr. Zdeněk Stachoň, Ph.D. (MU Brno),
Mgr. Pavel Sedlák, Ph.D. (Univerzita Pardubice),
RNDr. Alena Vondráková, Ph.D., LL.M. (UP Olomouc).

Tituly v ediční řadě M·A·P·S·

Voženílek, V., Šaradín, P. a kol. (2009): *Atlas voleb do Zastupitelstva Olomouckého kraje 2000, 2004 a 2008* (M·A·P·S· 1)
Burian, J. a kol. (2010): *Vývoj města Olomouce v letech 1930–2009 na základě analýzy funkčních ploch* (M·A·P·S· 2)
Květoň, V., Voženílek, V. (2011): *Klimatické oblasti Česka: klasifikace podle Quitta za období 1961–2000* (M·A·P·S· 3)
Pászto, V., Brychtová, A. a kol. (2012): *Obce České republiky – příslušnost k venkovskému a městskému prostoru k 31. 12. 2010* (M·A·P·S· 4)
Vondráková, A. a kol. (2012): *Dopravní dostupnost Prahy – časová dostupnost v silniční a železniční síti v roce 2012* (M·A·P·S· 5)
Bělka, L., Voženílek, V. (2016): *Prototyp topografické ortofotomapy 1 : 25 000: SOLNICE M-33-069-A-d* (M·A·P·S· 6)
Bělka, L., Voženílek, V. (2016): *Prototyp topografické ortofotomapy 1 : 5 000: SOLNICE* (M·A·P·S· 7)
Samec, P. a kol. (2016): *Zóny ohrožení lesů České republiky* (M·A·P·S· 8)
Samec, P. a kol. (2016): *Růstové podmínky lesů České republiky* (M·A·P·S· 9)
Samec, P. a kol. (2016): *Stav ekosystémů České republiky* (M·A·P·S· 10)
Hudeček, T. a kol. (2016): *Atlas dopravní dostupnosti v České republice* (M·A·P·S· 11)
Vondráková, A., Voženílek, V., Rychtaříková, J. (2016): *Atlas vysokého školství v České republice 2001–2014* (M·A·P·S· 12)
Kolejka, J. a kol. (2018): *Postindustriální krajina Česka: typologie na základě identifikace a vymezení z roku 2012* (M·A·P·S· 13)
Vondráková, A., Rychtaříková, J., Voženílek, V. a kol. (2020): *Obyvatelstvo Česka – Vitální index* (M·A·P·S· 14)
Vondráková, A., Rychtaříková, J., Voženílek, V. a kol. (2020): *Obyvatelstvo Česka – Věková struktura* (M·A·P·S· 15)
Vondráková, A., Rychtaříková, J., Voženílek, V. a kol. (2020): *Obyvatelstvo Česka – Index ekonomického zatížení* (M·A·P·S· 16)
Samec, P., Voženílek, V., Barvíř, R., Vondráková, A. (2020): *Trvalé abiotické predispozice chřadnutí lesů* (M·A·P·S· 17)
Ireinová, M., Voženílek, V., Pospíšil, M., Koníček, J., Vondráková, A. (2020): *Atlas nářečí českého jazyka – krácení vokálů* (M·A·P·S· 18)







Vydavatelství

KATEDRA GEOINFORMATIKY
Univerzita Palackého v Olomouci

DIALEKTOLOGICKÉ ODDĚLENÍ ÚSTAVU PRO JAZYK ČESKÝ

AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY, BRNO

Dialektologické oddělení je součástí Ústavu pro jazyk český od jeho založení v roce 1946. V roce 1952 vznikla pobočka v Brně, po reorganizaci ústavu v roce 1983 sem byla převedena téměř veškerá dialektologická činnost. V současnosti je brněnské dialektologické oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., jediným akademickým pracovištěm v České republice, které se systematicky zabývá zkoumáním tradičních teritoriálních dialektů a jejich vývojem.

Po vzniku dialektologického oddělení Ústavu pro jazyk český započaly soustavné výzkumy dialektů českého jazyka. Jejich počátky jsou spjaty s korespondenčními anketami: dotazníky byly rozesílány do vybraných obcí a neškolení dopisovatelé (zprav. učitelé) je po vyplnění vraceli zpět do ústavu. O výzkumy byl velký zájem: v první fázi, kdy se zkoumalo takřka ve všech obcích, v nichž byla škola, se vrátilo téměř 95 % vyplněných dotazníků.

Zkušenosti z těchto výzkumů i ze zpracovávání získaného nářečního materiálu byly využity při přípravných pracích pro *Český jazykový atlas* (Academia: 1992–2011, 6 svazků; HTML verze *https://cja.ujc.cas.cz/e-cja/*, PDF verze *https://cja.ujc.cas.cz/*): při tvorbě dotazníku, sítě zkoumaných lokalit a při sestavování metodologie celoúzemního nářečního výzkumu. *Český jazykový atlas* představuje na téměř 1600 mapách opatřených komentáři územní rozrůznění českého jazyka, ukazuje stav tradičních nářečí v 60. letech 20. století, podává všestranný pohled na dialekty a postihuje tendence jejich vývoje.

Od roku 2011 brněnští dialektologové zpracovávají první celonárodní nářeční slovník. Zdrojem nářečního materiálu pro hesla *Slovníku nářečí českého jazyka* (*https://sncj.ujc.cas.cz/*; dosud A–Č) je Archiv lidového jazyka, založený v dialektologickém oddělení již v roce 1952 s cílem uchovat bohatství nářeční slovní zásoby. V archivu jsou uložena excerpta z nářečních textů (tištěných i rukopisných) z Čech, Moravy i Slezska (nejstarší doklady jsou z druhé poloviny 19. století). Dialektologové archiv neustále rozšiřují jak o nářeční materiál ze starších zdrojů, tak o záznamy z nářečních výzkumů, na které pravidelně vyjíždějí. V současnosti archiv obsahuje více než 1,5 milionu dokladů.

V dialektologickém oddělení vzniká také *Slovník pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku* (od roku 2014 jsou hesla zveřejňována na *https://spjms.ujc.cas.cz/*), postupně se zpracovává zhruba 225 tisíc záznamů z území historické Moravy a české části Slezska.

Připravuje se interaktivní propojení obou slovníkových děl s *Českým jazykovým atlasem*. Nářeční slovní zásoba tak bude představena komplexně – ve sféře apelativní i propriální.

Členové oddělení se dlouhodobě podílejí také na vzniku mezinárodních jazykových atlasů. Jsou autory či spoluautory několika map a komentářů *Evropského jazykového atlasu*, k vydání připravili a autorsky se podíleli na svazku *Slovanského jazykového atlasu Reflexy *tort, *tolt, *tert, *telt, *ort, *olt*, v němž je zpracována problematika metatezí likvid.

Nářeční slovníky a jazykové atlasy odborným i laickým zájemcům o nářečí prezentují a pro další generace uchovávají mnohá dávno zapomenutá slova – slova, která patřila dříve do každodenní komunikace, byla součástí života našich předků. Zaznamenávají též slova, která slyšíme mezi nářečními mluvčími i při současných výzkumech, ale není jisté, zda je budou znát a užívat i další generace. Díla vznikající v dialektologickém oddělení tak uchovávají cenný jazykový materiál, jež má nezměrnou kulturní a historickou hodnotu.

Podrobnější informace jsou dostupné na *www.ujc.cas.cz*.

Ústav pro jazyk český
Akademie věd České republiky



KATEDRA GEOINFORMATIKY

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Katedra geoinformatiky byla založena v roce 2001 na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci vyčleněním z Katedry geografie. V současnosti je předním akademickým pracovištěm v geoinformatice a kartografii v České republice s mezinárodním významem. Zaměřuje se především na geoinformatiku, geoinformační technologie a kartografii ve vzdělávání, výzkumu a propagaci u nás i v zahraničí.

Katedra geoinformatiky garantuje studium geoinformatiky a kartografie ve všech stupních (bakalářský, navazující magisterský a doktorský v denní i kombinované formě) s důrazem na geovědní úlohy, tvorbu map, atlasů a sestavování počítačových modelů, simulací a aplikací. Katedra je zapojena v programu Erasmus Mundus Joint Master Degree a je zde možné studovat studijní obor Copernicus Master in Digital Earth. Každoročně z katedry vyjíždějí studenti na zahraniční studijní a výzkumné pobyty, stejně tak na katedru přijíždějí studenti z evropských univerzit.

Pracovníci katedry zaměřují své výzkumné aktivity do tří směrů – prostorového modelování geografických jevů v GIS, digitální kartografie a bezkontaktního monitoringu krajiny. Vedli a zapojili se do desítek mezinárodních a národních výzkumných projektů a zpracovali desítky odborných studií a posudků. Velký objem výzkumné činnosti se odráží ve velkém počtu publikovaných vědeckých článků, monografií, map a atlasů.

Aktivity katedry v pořádání konferencí jsou nadprůměrné. Každoročně se v Olomouci pořádají kartografické dny, odborné semináře, konference a zvané přednášky respektovaných odborníků.

Katedra geoinformatiky je kolektivním členem České kartografické společnosti, České asociace pro geoinformace, České kartografické společnosti, Společnosti pro fotogrammetrii a dálkový průzkum, je přidruženým členem Association of Geographic Information Laboratories in Europe a jubilejním 100. členem celosvětové sítě laboratoří ICA-OSgeo (Open Source Geospatial Foundation).

Do projektu *„Nářečí českého jazyka interaktivně. Dokumentace a zpřístupnění mizejícího jazykového dědictví jako nedílné součásti regionálních identit“* jsou zapojeni odborníci na digitální kartografii, správu prostorových dat a vývoj programových produktů. Jejich úkolem je vytvořit pro data terénního dialektologického šetření databázové a programové produkty a z nich kartografické výstupy. V projektu bude sestaven otevřený software pro pořizování a organizaci multimediálních nářečních dat (generující prostorovou databázi) a software pro víceúrovňovou organizaci nářečních mapových podkladů (generující syntetickou mapu po připojení k webovému nářečnímu geoportálu).

Více informací o Katedře geoinformatiky je na *www.geoinformatics.upol.cz.*

KATEDRA GEOINFORMATIKY
Univerzita Palackého v Olomouci







Atlas nářečí českého jazyka – krácení vokálů

Autoři
PhDr. Martina Ireinová, Ph.D.
prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc.
Mgr. Marek Pospíšil
Mgr. Jakub Koníček
RNDr. Alena Vondráková, Ph.D., LL.M.

Předseda ediční rady	prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc.
Odpovědný redaktor	Mgr. Jiří Slavík
Technická redakce	RNDr. Alena Vondráková, Ph.D., LL.M.
Grafický návrh a sazba	Mgr. Jakub Koníček, Mgr. Marek Pospíšil, RNDr. Alena Vondráková, Ph.D., LL.M.
Fotografie	Archiv dialektologického oddělení ÚJČ AV ČR, Ph.D., Viktor Čáp, Jakub Koníček, Petr Janžura

Vydala a vytiskla Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc
www.vydavatelstvi.upol.cz

Publikace neprošla redakční a jazykovou úpravou ve vydavatelství.

1. vydání

Olomouc 2020

ISBN 978-80-244-5846-5
VUP 2020/0433